ИБАРСКЕ НОВОСТИ

Лист за друштвена и политичка питања Краљевачког среза

★

Орган Среског одбора Социјалистичког савеза радног народа

БРОЈ 235 - ГОД. IV | ЛИСТ ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ | КРАЉЕВО — 13 ДЕЦЕМБАР 1957 ГОД. | Редакција: ТРГ МАРШАЛА ТИТА 48 ТЕЛЕФОН БРОЈ 178 | ПРИМЕРАК 20 ДИНАРА

У СВИМ МЕСТИМА КРАЉЕВАЧКОГ СРЕЗА

Дан Републике свечано је прослављен

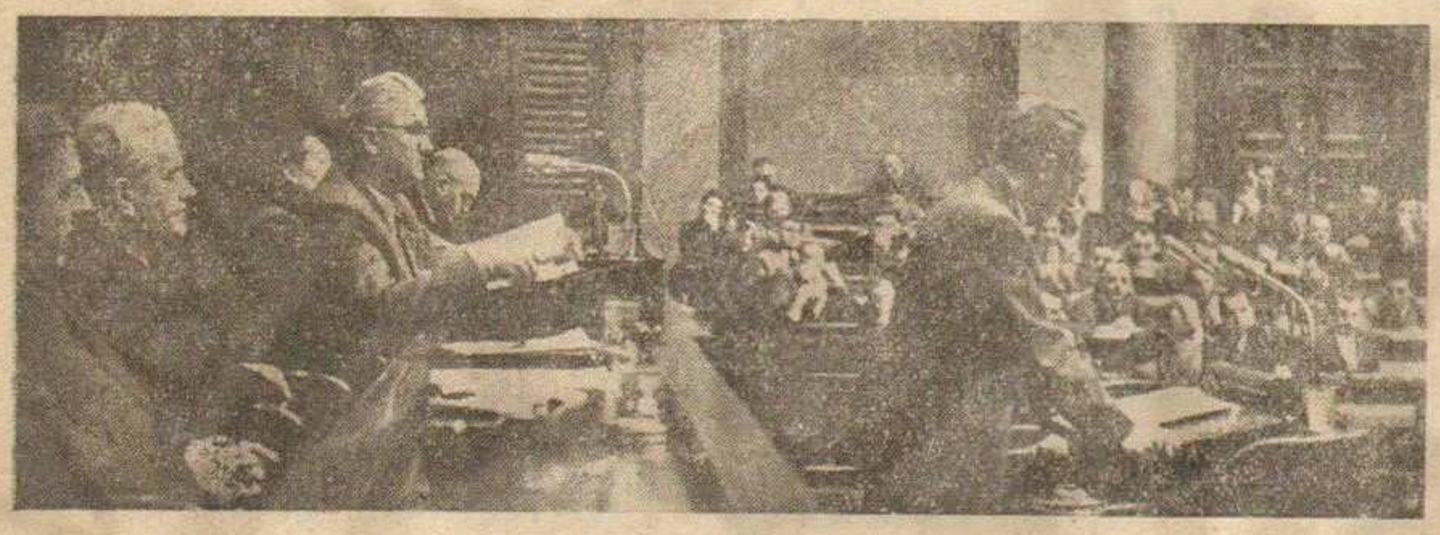

ОМЛАДИНА БОГУТОВЦА ДОБИЛА ЈЕ ЗА ПРАЗНИК ШКОЛСКУ КУХИЊУ

Двадесет девети новембар. Дан Републике свечано је прослављен у свим местима краљевачког среза, многобројним академијама, ватрометом, уметничким приредбама, посетама гробовима палих бораца и отварањем изложбе.

Тако је прослава у Краљеву имала најзначајнији карактер, која је обележена троструким слављем: Даном Републике, 13-то годишњицом ослобођења Краљева и петогодишњицом Магнохрома.

По свим основним организацијама, предузећима и краљевачким школама претходиле су мање академије, док је централна академија одржана уочи 29 новембра у великој сали Електрокомбината на којој је секретар Среског комитета Савеза комуниста Раде Борисављевић говорио о значају Дана Републике. На академији су узели учешће хор и оркестар културно уметничког друштва „Абрашевић" из Краљева.

Те вечери на Тргу Маршала Тита владало је празнично расположење и народно веселье, које је пропраћено ватрометом.

У оквиру празника евоциране су успомене на 40-то дневне борбе из 1944 године за ослобођење Краљева. Овом приликом одана је пошта и положени су венци на гробове палих бораца.

Клуб фотоаматера отворио је своју традиционалну новембарску изложбу уметничке фотографије уз учешће фотоаматера из других градова, док су спортска друштва прославила 29 новембар, многобројним спортским такмичењима.

По свим осмогодишњим школама у Краљеву владала је права живост и свечана атмосфера, где су најмлађи прослављали 13-то годишњицу формирања пионирске организације. Том приликом извршен је и пријем нових чланова у организацију.

Чланови планинарског друштва „Гвоздац" дочекали су празник Републике на Копаонику, чији су врхови већ били под снежним покривачем.

У Врњачкој Бањи прослава је отпочела логорским ватрама које су приредили пионири осмогодишње школе. На свечаној академији о значају 29 новембра одржао је реферат Милоје Димић, секретар Општинског комитета Савеза комуниста Врњачке Бање. Многобројни туристи и излетници из свих крајева Србије провели су пријатне дане празника у Бањи, где су одржане приредбе и где је народно веселье трајало до касно у ноћ.

Нова школска кухиња — то је биодар пионирима Богутовца за Дан Републике од својих мештана, на којој се становницима Богутовца захвалио управитељ школе Радојко Марковић.

Ученици и ученице осмогодишње школе у Богутовцу извели су мали програм са хорским песмама и рецитацијама пред бачким родитељима и гостима Краљева.

РАД САВЕЗНЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КВАЛИТЕТНО НОВ ПОЛОЖАЈ ПРИВРЕДНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

Најзначајнија измена: привредне организације, пошто подмире обавезе према заједници, саме распоређују доходак на плате и своје фондове.

Пракса показује да је историска одлука о предаји предузећа на управљање радницима била колико смела и револуционарна, толико заснована на научним аргументима и анализама објективних кретања.

Савезно веће усвојило је закон о јавним службеницима о коме је поднео експозе Вељко Зековић.

Оба дома Савезне народне скупштине усвојила су јуче предлоге закона: о доприносу буџетима из личног доходка радника и о доприносу из дохотка привредних организација.

Образложење ових законских предлога на заједничкој седници домова дао је претставник Савезног извршног већа Мијалко Тодоровић у експозеу чије је читање трајало око 40 минута.

Усвојеним законима се на нов начин регулише расподела укупног прихода привредних организација и на нов начин решава питање образовања сретстава политичко-територијалних јединица посебно општина.

Овим законом проширују се функције органа радничког управљања и комуна и учвршћује њихов материјални положај. Њима се даље развија и јача наш привредни систем заснован на начелима друштвеног управљања односно радничког самоуправљања у привреди, с тим и наш систем непосредне социјалистичке демократије.

Најзначајнија измена која се уводи овим законима је што привредне организације остварени доходак, после подмирења обавеза према заједници саме расподељују на личне доходке радника и на своје фондове, чиме се ликвидира последњи остатак најамвине.

На одвојеној седници после подне Савезно веће усвојило је и предлог закона о јавним службеницима о којем је експозе поднео претставник Савезног Извршног већа Вељко Зековић.

Заједничка прослава дана ЈНА

И ове године у Краљеву ће се свечано прославити шеснаестогодишњица стварања Југословенске народне армије. Тим поводом евоцираће се успомене и сећања на 22 децембар 1941 године, када је друг Тито у најтежим часовима и тешкој борби наших народа за слободу — на тргу у Рудом формирао Прву пролетерску народноослободилачку ударну бригаду.

Припадници Народне армије у заједници са друштвеним организацијама града припремају прославу Дана армије. Тако је већ одржана изложба „О животу и раду друга Тита". Ових дана у Дому ЈНА отвориће се изложба фотографије, која ће приказати стварања и развитак ЈНА.

У оквиру прославе Дана армије одржаће се свечане академије. У друштвеним организацијама, радним колективима и школама, припадници ЈНА говориће присутнима о значају прославе Дана Југословенске народне армије.

Ученици гимназије радиће наградне темате „О нашој Народној армији". Поред тога, предвиђен је и пријем деце и родитеља палих бораца као и претставника Народне омладине града и среза код команданта Гарнизона.

Културно-уметничке секције ЈНА са својим програмом наступиће у Градском позоришту, док ће КУД „Абрашевић" наступити у војним колективима.

Ж. НИКОЛИЋ

Најближи сарадници

На Брионима је 7 децембра одржан Девети пленум Централног комитета Савеза комуниста Југославије. Први део рада Пленума био је посвећен двадесетогодишњици доласка друга Тита за генералног секретара Комунистичке партије Југославије.

На слици: Маршал Тито у разговору са друговима Едвардом Кардељем, Ђуром Пуцарем и Александром Ранковићем после њиховог честитања за 20-то годишњи рад у Партији.

ГРУПА РАДНИКА ФАБРИКЕ ВАГОНА ВРАТИЛА СЕ ИЗ ПОЉСКЕ

Ових дана вратила се из Пољске група радника Фабрике вагона из Краљева, где се на позив радничких савета пољских фабрика налазила месец дана на пракси.

У току боравка у Пољској радници Фабрике вагона посетили су вагонску индустрију и ливнице у Познању, Зеленој Гори и Вроцславу.

За време једномесечне праксе у пољским фабрикама радници фабрике вагона присуствовали су седницама радничких савета и фабричких комитета.

Група пољских радника ових фабрика, како се предвиђа, вратиће посету колективу фабрике вагона у Краљеву.

13-то годишњица Пионирске организације

Пионири, најмлађи чланови наше заједнице, ове године прослављали су свој празник — 13-годишњицу оснивања пионирске организације. Прославе су обележене свечаним академијама, приредбама, дефилеима и смотрама пионирских одреда по свим местима широм земље.

Прослава је нарочито обележена на Дан Републике, 29 новембра. Тога дана многи малишани са особитом радошћу примљени су у редове пионирске организације и дељене су им нове мараме и беле „титовке" са петокраком.

◄ На слици је моменат када нови пионири из Краљева примају традиционалне мараме, што је знак да су примљени у редове својих старијих другови — пионира.

ДАН ПРАВА ЧОВЕКА

Пише: МИЛАН МАТИЋ

Надахнута идејама међународне солидарности и хуманизма, свесна потреба и нужности нашег времена, Генерална скупштина Уједињених нација прихватила је и прогласила на дан 10 децембра 1948 године у Паризу Општу декларацију о правима човека: „Као општи степен који треба да постигну сви народи и све нације" у области поштовања и заштите права човека.

Као никада раније, те ноћи између 9 и 10 децембра 1948 године, претставници 56 држава, са различитим друштвеноекономским системима, са различитим идеолошким и политичким схватањима, долазили су кроз дебату до заједничких ставова и закључака, а у моменту изгласавања у дворани палате Шајо владала је готово једнодушност.

Тога тренутка, двогодишњи рад специјално образоване Комисије за права човека, који је Скупштини био претстављен у облику предлога Опште декларације о правима човека и чија се потврда тражила од најауторитативнијег органа ОУН, био је прихваћен у потпуности са неуобичајеном већином од 48 позитивних гласова уз 8 уздржаних, а без опозиције.

Ово необично јединство има чврсту основу у стварности нашег времена.

Пре, а нарочито у току Другог светског рата, у свести милиона поробљених људи којима је фашизам донео глад, разарања материјалних и културних добара и тековина, хапшења и ропство, рађала се визија једног новог света у коме би човек могао да живи животом достојним себе и у коме би биле остварене гарантије основних права сваког човека.

Револуционарни друштвени преображаји, који су довели до слома угњетачких режима ма местима где је снага организованих револуционарних покрета била најјача, довела је неке народе до нове етапе у њиховом историском развоју и до социјализма. У другим крајевима света није било револуција, али је рат и све што је он собом донео, оставио дубоког трага у свести људи и у облицима њихове борбе за бољи живот. Национални покрети колонијалних народа, борба за национално самоопредељење, борба за основна права људи у заосталим крајевима света, виталност и чврстина народа у овој борби постали су огроман политички фактор у међународним односима после рата. Стари методи владања заосталијим у економском смислу, народима, нису се могли одржати и претрпели су неуспехе широм континената. Појам човека као члана људске заједнице, са свим правима која му припадају у данашњем свету који је уништио фашизам, добио је једно ново и дубље значење. На све ове факторе морало се рачунати у међународним акцијама, које су добиле организовани облик кроз ОУН.

Несумњиво је да је ово историско кретање, овај социјалистички прогрес морао остварити одређени утицај на творце Опште декларације о правима човека.

Први и други члан Декалрације гласе:

„Сва људска бића рађају се слободна и једнака у достојанству и правима. Она су обдарена разумом и свешћу и треба једно према другом да поступају у духу братства. Сваком су приступачна права и слободе изнесене у овој Декларацији, без икаквог обзира на расу, боју, пол, језик, религију, политичко или друго мишљење, национално или друштвено порекло, имовину, рођење или други статус."

У својим даљим одредбама прокламује се низ права човека и то у погледу слободе, личности, уверења, односа према властима, породичног живота, личног информисања, удруживања, приступа у јавне службе, једнакости испред закона и власти, изражавања, а затим и у погледу права у социјалном и привредном животу и то у односу на једнаку плату за једнаки рад, синдикално удруживање ради заштите својих права, право на одмор, на лични културни напредак усавршавањем у школама, на заштиту материјалних и моралних интереса твораца научних и уметничких дела и право на специјалну заштиту мајки са децом, као и бригу друштва за породицу као основну ћелију људске заједнице. Поред овога, Декларација прокламује и обавезе човека, које му се намећу друштвеним животом, а чија је граница одређена интересима других људи или заједнице у целини, као и друштвеног напретка.

Посматрана у целини Општа декларација је позитиван прилог ствари напретка и боље будућности човечанства.

Међутим, посматрана са гледишта практичне примењивости и снаге, Декларација се мора оценити као један у суштини програматски документ. Државе потписнице односно стваралоци Декларације, нису обавезне да је спроведу у живот. Још мање су то остале земље.

Но, било би погрешно ако би се узело да је Декларација акт без вредности. Услед чињенице, да је поникла на тлу живота и потреба савременог света, а не из неких теориских потреба или разлога, Декларација је заиста једно оригинално и пионирско дело.

Најбољи доказ за ово је чињеница да се активност ОУН, није ограничила само на доношење ове Декларације, већ је доследно општим идеалима које је она поставила, на једном вишем и савршенијем нивоу, отпочео обиман рад на стварању и доношењу два међународна пакта о правима човека. Сада се ови пактови налазе у фази нацрта, али је прогрес који се у њиховом уобличавању показао, веома значајан. Један од ових пактова, имао би да штити углавном тзв. класична, дакле политичка права човека уопште, а други би остварио заштиту социјалноекономских права. Видну улогу у раду на овим пактовима играју и наши претставници који су веома активни на разради ових нацрта. Пактови о правима човека, Општа декларација о правима човека, Декларација о правима детета као и низ међународних докумената који су од раније закон, као Конвенције о забрани ропства, Женевске конвенције о заштити човека у току рата, остали значајни документи, играју одређену улогу у борби човечанства за очување мира и мирољубиве коегзистенције међу народима. Ови прописи сачињавају један систем у борби за заштиту човекових права, кроз чију ће се заштиту најбоље очувати и мир, јер нам је историја доказала, да су најназаднији режими управо и отпочели са кршењем основних права човека: хапшењем напредних људи, ограничавањем слободе народа, па према томе и појединаца.

У данашњој епохи невиђеног просперитета технике и снаге човека, који осваја нове просторе и мења однос према природи, највећа опасност човеку прети још увек од носилаца старих схватања о односима међу људима, о премоћи једног над другим. У оваквом односу, борба за права човека има социјалистички смисао, па је борба за та права која су победом социјализма код нас у највећој мери и остварена, добила пуну подршку нашег руководства и наших народа, који са радошћу учествују у свим облицима међународне солидарности, пријатељства и сарадње, за боље односе међу људима.

МЂАРСКЕ НОВОСТИ

Лист за друштвена и политичка питања Краљевачког среза.

Уређује редакциони одбор.

Одговорни уредник
МЛАДЕН СТОЈАНОВИЋ

Технички уредник
ДРАГОЉУБ ОБРАДОВИЋ

Штампа „СЛОВО" — Краљево

Група мађарских стручњака у посети Фабрици вагона

Синоћ је у Краљево допутовала група мађарских стручњака фабрике вагона и локомотива из Ђера, која ће као гост колектива Фабрике вагона провести неколико дана у разгледању Фабрике и упознавању са процесом производње као и изменом искустава и методом рада органа радничког самоуправљања. После посете Краљеву гости из Мађарске ће отпутовати за Смедеревску Паланку и Славонски Брод где ће обићи погоне вагонске индустрије.

Ускоро ће једна делегација радника и руководилаца из Краљева, Смедеревске Паланке и Славонског Брода узвратити посету мађарским колегама и посетити Ђер и друге велике центре вагонске индустрије.

Б. Ђ.

Проблем о коме је требало раније расправљати

- Велики проценат остварених боловања
- Недовољно средстава техничке заштите

Недавно је Раднички савет Фабрике вагона на једној својој седници разматрао питање рада службе хигијенско-техничке заштите и великог процента остварених боловања у своме колективу, за време од 1 јануара до 30 септембра ове године. Савет је могао сада само да констатује огромну штету која је проистекла из низа слабости, које су не само могле него и морале бити уочене много раније. Непобитна је чињеница, дакле, да је ово питање као проблем размотрено у правом часу и много раније, да би заједници били уштеђени сигурни милиони. А овако шта имамо?

Из реферата по служби хигијенско-техничке заштите види се, да је изгубљено време због боловања у периоду од 9 месеци, износило укупно 30.775 радних дана од чега само на повреде отпада 3.972 дана. Процена овако изгубљеног времена износи 110.970.000 динара. Сума је поразно велика и говори сама за себе.

Но, изгубљених 30.775 дана на боловању, нису имали само за последицу губитак оних 110 милиона динара. Напротив, они су имали одраза и на производњу. Свакако, поред других објективних тешкоћа, да је и овај губитак радних дана на боловања имао несумњивог утицаја што је колектив Фабрике вагона у великом закашњењу са извршењем производних задатака.

Проценат боловања у предузећу просечно се кретао између 9 и 12%, док нормално не би смео да прелази преко 3 до 5% највише. Карактеристично је да су корисници боловања махом полуквалификовани или неквалификовани радници и млађи људи по годинама. Такође је врло велики проценат боловања радника који имају земљу и станују на селу. Отуда је према статистичким подацима и број изостанака са посла највећи у сезони пољских радова. Тако је у јануару било 2.772 радна дана на боловању, у мају 3.432, у јулу 4.077 а у августу 4.511 дана. Чудновато је, да разлика од хиљаду или две хиљаде радних дана који су губљени у сезони пољских радова, нису побудили никога да ово као проблем постави на дневни ред за ванредни сазив Радничког савета?

Дискусија чланова савета по овоме питању на последњој седници само је донекле осветлила овај проблем, но нису донети никакви закључци и предлози за санкције противу оних који нису довољно водили рачуна да не дође до оваквог стања.

Прописима је предвиђено како треба поступити према лицу које не користи заштитно средство, но преко овога се прелази. Бригадири, шефови одељења и пословође по прописима о хигијенско-техничкој заштити обавезни су да не дозволе пуштање машине у погон, ако радник није потпуно обезбеђен од повреда. Па ипак, и преко тога лако се прелази, или, као да то треба да буде само ствар јединог лица у предузећу — референта техничке заштите. Несхватљиво је, и ничим се не може оправдати незамерашки став појединих пословођа или шефова одељења на пример према радницима, који за време рада не носе заштитне наочаре, већ их држе на челу и само кад нађе контрола или фабрички лекар стављају их на очи.

Из једне анализе комисије Сресног завода за социјално осигурање, види се, да је број повређених у овој фабрици раван укупном броју повреда свих предузећа и привредних организација на територији среза Краљево. Чести пак, случајеви повреда, као што су отсечени прсти или сличне повреде били су предмет дискусије и на седници Извршног одбора Среског завода за социјално осигурање, која је одржана пре неколико дана. Да је свака, макар и тежа повреда, била предмет за ванредан сазив радничког савета или других фактора, цифра од 3.972 радна дана само на повреде сигурно не би била оволика. И још нешто, број инвалида рада чије издржавање пада на терет заједнице, сигурно би био мањи. Ово је чињеница о којој је требало да воде рачуна сви, почев од Управног одбора фабрике, Радничког савета, партиске и синдикалне организације до бригадира, шефа одељења и пословође.

И отсуствовања са посла па чак и боловања уочена су у сезони слава и свадба. Бојовић Влајко столар није се устручавао да издејствује боловање да би ишао на славу у Чачак. Илић Синиша бравар је чак остварио и боловање од повреда које му је нанела жена. Оваквих случајева, констатује се у реферату било је више.

Но, има много недостатака и код набављених индивидуалних средстава техничке заштите. Тако, неке наочари за варioце не пружају потпуну заштиту очију. Заштитне наочари за раднике на тоцилима имају уско поље вида. Или, маске (респиратори) за фарбаре-шприцере не штите довољно и неподесне су. Фабрика после толико година рада нема добре пијаће воде, или санитарни уређаји за прање руку и умивање после рада, нису снабдевени топлом водом, мада је и то предвиђено.

Има случајева да низ недостатака које је уочила Инспекција рада среског народног одбора нису отклоњени о роковима који су били постављени, нити се пак види да је било санкција противу прекршитеља. Разумљиво је да су и ови и слични недостатци били узрок великом проценту обољевања. Нема дакле сумње, да до краја спроведене мере на заштити здравља радника условљавају и бољи ефекат рада а тиме и квалитет производње.

Према речима фабричког лекара, д-р Михића, сигурно је да не би дошло до оволиког броја обољевања, да су благовремено и упорно предузимане мере превентивне заштите радника на послу. Здравственој станици био би нужно потребан још један лекар и болничар, чиме би се омогућило да амбуланта ради и у времену рада друге и треће смене. Амбуланта би требало да има и свој рендген, истакнуто је у реферату и дискусији, јер се много радних часова губи упућивањем радника на преглед ван фабрике. Само у току једне године колико се изгуби на рентгенолошке прегледе, фабрици би се исплатио сопствени апарат.

Несхватљиво је, да се није могла спровести контрола односно заштита неких средстава од злоупотребе појединаца. Кишни мантили, чизме и друга опрема носи се ван фабрике. Било је чак случајева и продаје мантила. Недовољно вођену евиденцију о издатим средствима на руковање појединци су злоупотребљавали, да су већ после месец дана употребе, тражили замену средстава чији је рок трајања био много дужи. Да би се овоме стало на пут и заштитила средства од злоупотреба, Раднички савет је донео одлуку (најзад после толико година), да се пропишу рокови трајања појединих средстава.

рокови трајања појединих средстава.

Пада, међутим, у очи, да Раднички савет разматрајући све ово није се ни једном речи дотакао и проблема подизања станова за велики број радника који су принуђени да станују ван Краљева на удаљености чак и до 18 километара. Када један радник без обзира на његову специјализацију, мора свакодневно да проведе на путовању по четири часа, свакако је то фактор од несумњиво штетног утицаја на радну способност што се неминовно одражава штетно и на производњу и на здравље дотичног радника. Издатци на боловања економски би потпуно оправдали подизање јефтинијих станова макар и без потпуног конфора.

Свестрано разматрајући овакво стање, Раднички савет је дошао (тек сада) до закључка да је и Правилник о хигијенско-техничкој заштити застарео и да га треба у знатној мери изменити и допунити. Предлог чланова савета, да се средства техничке заштите издају појединцима на принципу задужења алатних књижица, као и да евиденцију ових воде поентери и шефови одељења, несумњиво је користан и сигурно ће заштитити фонд ХТЗ од пробијања, док ће с друге стране такве мере омогућити обилнију снабдевеност.

Ж. ИЛИЋ

Са састанка радничког савета Фабрике вагона

Свечани пријем у Савезном Извршном већу

Поводом Дана Републике, који је свечано прослављен у целој земљи, у просторијама Савезног извршног већа приређен је свечани пријем, коме је поред чланова Већа, присуствовао велики број страних гостију и званица.

На слици: другови Светозар Вукмановић, Иван Гошњак и Петар Стамболић.

ПОСЛЕДЊА ВЕСТ

ПОЧЕО ЈЕ КОНГРЕС НАРОДНЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ

У присуству преко 900 делегата из целе републике, јуче је у Београду, у дворани Коларчевог универзитета почео рад Пети конгрес Народне омладине Србије. Конгрес је отворио претседник ЦК Здравко Вуковић.

ПРИВРЕДА

Претварање тржница у робне куће

ИСТАКНУТО НА ГОДИШЊОЈ СКУПШТИНИ САВЕЗА ТРЖИШНИХ УПРАВА ФНРЈ

Пре неколико дана у Врњачкој Бањи одржана је годишња скупшти на Савеза тржишних управа ФНРЈ на којој је присуствовало преко сто делегата — претставника тржишних управа из разних крајева наше земље.

Извештај о раду Савеза и о текућим проблемима који је на десетак дана пре скупштине био уручен свим делегатима поднео је Бацек Милан, претседник Савеза и делегат града Загреба.

Кроз дискусију која је трајала два дана, уочен је веома плодоносан рад Савеза од његовог оснивања 1953 године до данас. Делајући као посебна секција Сталне конференције градова, Савез је имао своје одговарајуће место и успео је да пружи осетну помоћ на извршавању задатака нарочито у дејству код народних одбора приликом изградње модерних, савремених тржница.

Изградња тржница треба и у будуће да је основни задатак тржишних управа. Савез је и до сада у том правцу пружао знатну помоћ члановима, а у будуће она мора бити и већа и ефикаснија, а нарочито обезбеђењем стручњака за рад на консултовању на терену.

Такође је образована редовна комисија од чланова Савеза за изградњу тржница у Југославији, која ће поред оперативне помоћи, прикупљати елаборате и старати се о теоретској разради политике изградње савремених тржница у земљи. У том циљу известан број стручњака биће послат у иностранство ради прикупљања конкретних упутстава.

Нарочити осврт на овој скупштини био је у правцу претварања тржница у робне куће. Обзиром на сложеност и још недовољно искуство, као и на неке оправдане момен те наше привреде, овом питању ће се прилазити студиозније и за сада је обележен само теоретски правац остварења овог задатка.

Б. Р.

ПАД ЦЕНА МЕСА У КРАЉЕВУ

Последња одлука прехранбених предузећа из Краљева да снизе цене месу примљена је са задовољством од свих грађана Краљева. Од пре неколико дана килограм квалитетног свињског меса се продаје по 300, а говђег меса по 200 динара. Раније цене месу биле су знатно веће, а постојала је и код неких предузећа тенденција да и даље поскупљава. Овим су цене снижене за 10—20 процената од ранијих.

Испуњен годишњи план производње у грађевинском предузећу „Ибар“

БЕЗ ИЈЕДНОГ ДИНАРА КРЕДИТА

- Тражење могућности за јевтинију градњу
- Радници су се одрекли плата из добити

Ових дана грађевинско предузеће „Ибар“ славило је још један успех. Већ 30 новембра план је био испуњен са 104%. И није било ни свечаности ни говора. Неколико задовољних осмеха на лицима људи и то је све.

Тако би отприлике изгледала забе лешка хроничара.

Али вратимо се неколико година уназад, тамо где почиње прича о предузећу.

Почело се 1948 године. Са неколико стотина хиљада основних сред става, скоро без механизације, неко лико квалификованих радника и шар колица. Поправке, реконструкције и ситније градње, била је целокупна делатност. Радило се без претензија на неки систематски развитак. Без могућности за проширење и веће замах.

Честа смена људи, малверзације и недостатак већег броја стручног кадра, довела је предузеће скоро до ликвидације.

Поставило се питање опстанка. Тада долази до измене руководећег и стручног кадра, и пред њега се поставља задатак да одржи предузеће. Са 5 милиона основних средстава, неколико иструлелих бандера, које су служиле као скеле, два трофејна камиона, једном дотрајалом мешалицом и са око 17 милиона закљученог посла, био је то више него тежак задатак.

Тада предузеће први пут улази у друштвени план среза са 11.217.000 бруто продукта.

Приступа се брзој организацији унутрашњег рада предузећа, као побољшању механизације и повећању броја стручне радне снаге.

Те године, 1953, план је био испуњен и основна средства приновљена за око 15 милиона динара.

Од тада настаје успон предузећа. Прилази се активнијој производњи грађевинског материјала. Отвара се и механизује неколико погона који су до тада радили потпуно примитивно.

Из године у годину предузеће остварује и све већи бруто продукт. Од неких 11 милиона са колико је „Ибар“ ушао у друштвени план за 1953 годину, већ у 1957 години он учествује са 192.800.000 динара да би га до 30 новембра испунио са 104%.

Данас предузеће располаже са при лично механизованим средствима за производњу и градњу, са сталном квалификованом радном снагом и послује са својим средствима без и једног динара кредита.

Захваљујући интересовању и разумевању радника за рад предузећа који су се неколико пута одрекли свог дела плата из добити, предузеће је било у могућности да набавља основна средства не задужујући се.

Рад радничког савета одвија се у знаку за повећање продуктивности рада, кроз што бољу механизацију, школовање кадра кроз курсеве за стицање квалификација и борбу за штедњу материјала.

Нарочита пажња поклања се тражењу могућности за јевтинију градњу.

На овом плану постигнут је знатан напредак. Набавком челичних скела и увођењем савремених метода градње предузеће је успело да последње године снизи цену градње за скоро 20%.

Док је цена коштања једног стана износила од 2,500.000 до 3,000.000 динара, данас се креће од 1.800.000 до 2.600.000 динара.

Перспективно, предузеће ће настојати да цену још више снизи када буде у могућности да изврши још бољу механизацију градње и изврши испитивање сировинске базе сво јих погона и реконструише их.

У идућој години „Ибар“ ће ући са још већим планом и пребациће га као и у овој, јер његови радници памте време када су имали само два камиона, неколико иструлелих бандера и једну дотрајалу мешалицу.

Миша МАРИЋ

НЕЗАПАМЋЕН ПОРАСТ потрошње електро енергије

✱ ОВЕ ГОДИНЕ ДАТО ЈЕ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ГРАДСКЕ МРЕЖЕ 25,000.000 ДИНАРА! ✱ СВАКО ДОМАЋИНСТВО У КРАЉЕВУ ИМА ПРИКЉУЧАК НА СТРУЈУ. ✱ СВАКО ЧЕТВРТО ДОМАЋИНСТВО У КРАЉЕВУ ИМА РАДИО АПАРАТ! ✱ У ОВОЈ ГОДИНИ ПРОДАТО ЗА МИЛИЈАРДУ ДИНАРА ЕЛЕКТРО МАТЕРИЈАЛА, РАДИО АПАРАТА, РАЗНИХ ПРИКЉУЧАКА И ИНСТАЛАЦИОНОГ МАТЕРИЈАЛА. ✱

Пораст утрошка електричне енергије од 1951 године почео је нагло да расте, у којој је години утрошак био 1,106.560 киловат часова, а у

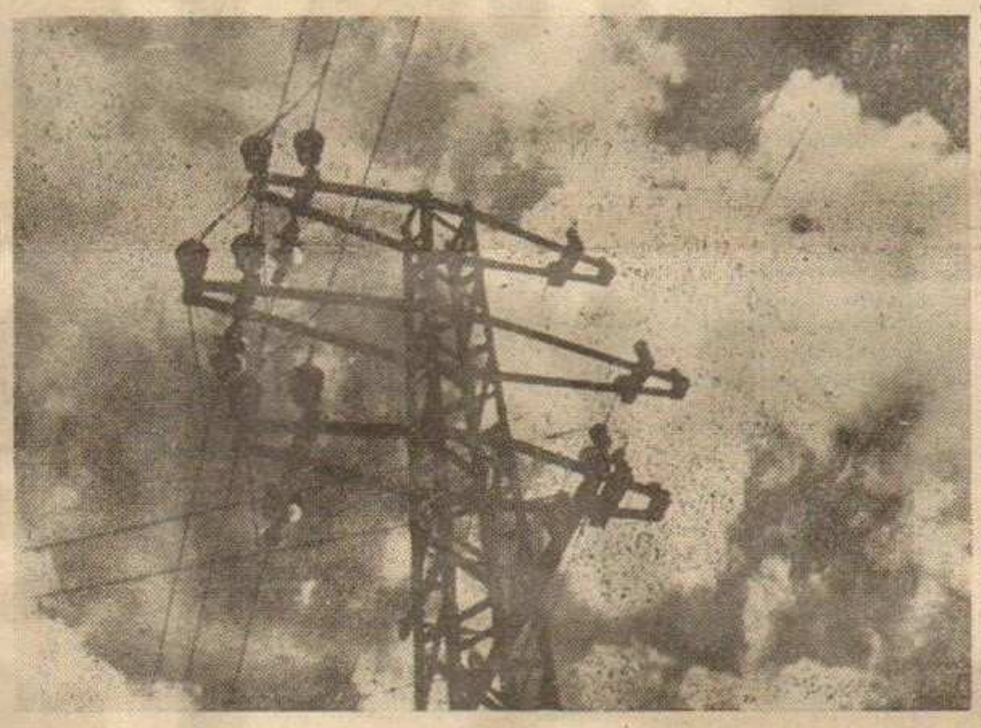

Утрошак електричне енергије преко далековода

1956 години износио 4,524.654 киловат часова. У овој години за првих 6 месеци износио је 2,502.218 киловат часова, а до краја године очекује се да Краљево потроши преко 5 милиона киловат часова. Ова цифра се не памти ни у највећим градовима Југославије. Незапамћени пораст утрошка електричне енергије у Краљеву се манифестује и јефтином ценом електричне енергије.

За побољшање и проширење електро мреже у Краљеву дато је у 1956 години 10 милиона динара, док је ове године сума од 25,500.000 ди нара већ утрошена. Већи део ових средстава дат је на реконструкцију високонапонског развода, који треба да пређе од 3 на 10 киловата и реконструкцију мреже ниског напона по граду, на периферији и околним селима.

У дистрибуцији истичу да свако домаћинство у Краљеву има електро прикључак (радио, решо, пеглу и друго), а продајом радио апарата прошле и ове године, радио претплати код Среске поште добија се цифра да свако четврто домаћинство у Краљеву има радио апарат!

За првих шест месеци на територији краљевачког среза је продато 751 комад решо-а, 929 електричних пегли, 35 бојлера, 383 грејалице (свих врста), 18 фрижидера, 158 вен тилатора, 205 електричних шпорета и 402 радио апарата. Само за радио апарате изражено у новцу добија се цифра од 8,825.000 динара. Електро инсталационог материјала у истом периоду је продато за 16,527.089 динара, а за електрична постројења, делове и остали електро материјал дато је 71,770.000 динара. У другом полугодишту 1957 године цифра купљених радио апарата и осталог ма теријала и делова, као и кућних потреба на електрични погон превазићи ће милијарду динара, јер је само у трећем кварталу ове године набављено робе и материјала за 48 милиона динара!

З. ПОПОВИЋ

ПОДИЖЕ СЕ РЕЗЕРВОАР ЗА ГРАДСКИ ВОДОВОД

На имању Пољопривредне школе подиже се кула-резервоар за потребе градског водовода. Када буде овај објекат завршен Краљево ће бити потпуно обезбеђено са водом јер ће се снабдевање вршити са две стране преко постојећег водовода и из резервоара чија је изградња у току. Капацитет резервоара ће бити 100кубних метара воде или милион литара а његова изградња ће се завршити до половине 1958 г. Како се кула-резервоар налази на погодном терену, вода из њега имаће природан пад и у случају не воде. Из њега ће се користити во станка струје град неће остати без да за домаћинства, одржавање чистоће улица, за потребе градског зеленила и за потребе ситне локалне индустрије, док се већа индустриска предузећа („Магнохром“, Фабрика вагона и Железничка станица) снабдевају из посебних резервоара који служе искључиво за њих.

Резервоар за воду ће бити постављен на последњем спрату зграде док ће се на доњим спратовима налазити канцеларије Комуналног предузећа „Чистоћа“, предузећа за одржавање зеленила итд. Изградњу објеката инвестира Градска општина Краљево са 70 милиона динара колико ће и коштати његова изградња.

В. Катић

Фоторепортер је забележио **ПОЛАГАЊЕ ЗАКЛЕТВЕ**

Крајем прошлог месеца одржано је прво заседање новоизабраног Народног одбора среза Краљево. На претходним посебно одржаним седницама Среског већа и Већа произвођача, новоизабрани одборници положили су заклетву.

На слици: Новоизабрани одборници потписују заклетву.

ОВЕ НЕДЕЉЕ У СЛИЦИ И РЕЧИ

После дугогодишњег рада у Фабрици вагона, инжењер Сава Цветковић је премештен. На његово место конкурсом је изабран нови директор инж. Божа Бендеља.

Електрична енергија све више налази примене и на селу. Не само за осветљење, већ се струја употребљава и за погоне мотора, али...

...Често су прекидачи прикључака струје високог напона смештени про визорно и неосигурани (случај у Обрви). Последице оваквог начина увођења инсталација претстављају велику опасност не само за раднике већ и за пролазнике.

ЗАМЕНА ГРАДСКЕ ЕЛЕКТРОМРЕЖЕ

Комунално одељење општине Краљево у кооперацији са Електрокомбинатом, изводи радове на постављању подземне електромреже. У току су радови на постављању мреже у улици Цара Душана. За извођење ових радова у дужини од 3,5 км. утрошиће се сума од 4,5 милиона динара.

У идућој години, радови ће се проширити и на остале делове града.

Ж. ИЛИЋ

УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

- Давањем зајмова добијају се крупни успеси у пољопривреди и у сточарству
- Почело је кредитирање пољопривредних произвођача и земљорад. задруга

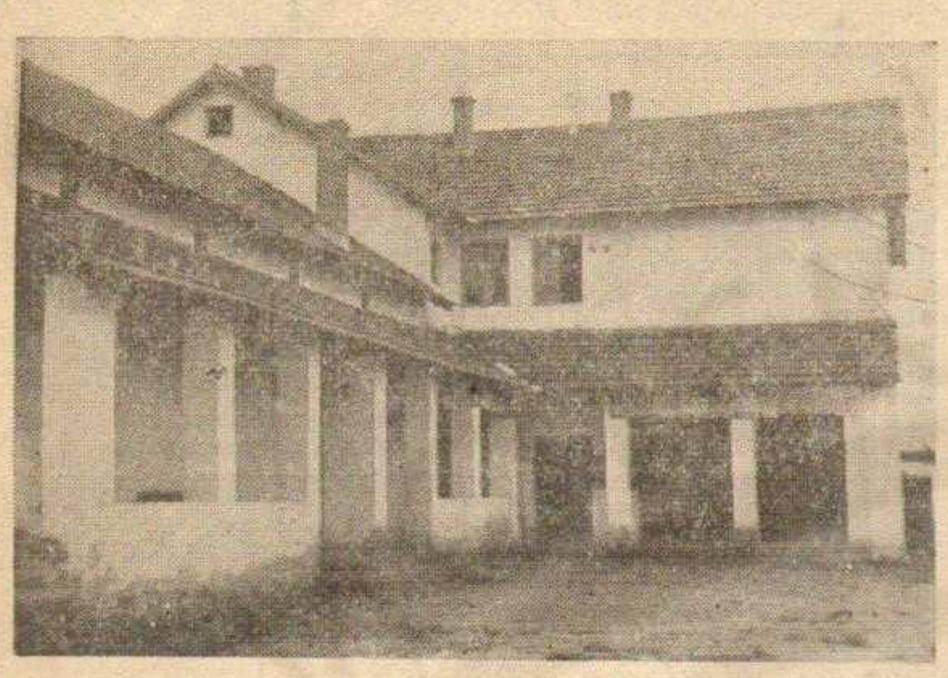

Кредити преобразују лик задруга

Интересовање пољопривредних произвођача за коришћењем кредита у пољопривреди је велико. Овим су заинтересоване нарочито земљорадничке задруге, јер ће кредити ићи преко њих, као и преко задружне штедионице у Краљеву. Није потребно наглашавати какве се све могућности пружају за унапређење пољопривреде овим кредитима, јер индивидуална домаћинства могу створити високе приносе, дати квалитетна грла стоке, гајити добре воћњаке и обезбедити још више пољопривредних артикала за тржиште.

Како је прошло мало времена од изласка Уредбе о кредитирању у пољопривреди Задружној штедионици у Краљеву су од великог броја задруга стигли захтеви за кредитирањем. Међу њима истиче се земљорадничка задруга у Рашкој, која је поднела захтев у износу од 3,800.000 динара. Индивидуални пољопривредни произвођачи су кредитирањем јако заинтересовани и до сада је подет захтев са преко пет милиона динара. У првом реду задруге и пољопривредници подносе захтеве за набавку репродукционог материјала (вештачких ђубрива, квалитетног семена), затим за набавку приплодне стоке, ситних пољопривредних справа и алата. Међутим, врло мали број пољопривредних произвођача се пријавио, а и слабо је интересовање задруга за коришћењем индивидуалних кредита за подизање дугогодишњих засада (воћњака, винове лозе, малињака).

Земљорадничке задруге по селима ће бити главни носиоци давања кредита и послова око овог, а то је и позитивно у овом раду, јер ће задруге овим путем ступати са индивидуалним произвођачем непосредно у разне облике кооперације.

З. ПОПОВИЋ

ВЕЋА ПАЖЊА ЗАШТИТИ БИЉА НА ТЕРИТОРИЈИ РАШКЕ

Земљорадничке задруге на територији општине Рашке показују велико интересовање за спровођење мера за заштиту биља, где су у овој и прошлој години имале успешних резултата. Том приликом су опрскане у зимској сезони 10.000 воћних стабала и на 100 хектара земљишта, сузбијен је коров на свим житарицама.

Задруге у Трнави и Рашкој постигле би још боље резултате у целокупном раду да су имале пољопривредне стручњаке и тако су ових дана обе задруге послале по једно лице на семинар, за руководиоце центра за заштиту биља.

Овом проблему се посвећује пуна пажња с обзиром на огромне штете које разне биљне болести и штеточине наносе пољопривреди, нарочито воћарству, где је ове године јабучни цветождер оставио без рода јабуке, на читавој територији Рашке. Да би се што успешније извршила заштита биља предвиђене су, у најскоријем времену, и набавке већег броја машина.

Обе задруге, у Трнави и Рашки планирале су да у току зиме изврше прскање преко 20.000 воћних стабала.

АУТОСТРАДА СЕ ГРАДИ

У селима Тавник и Лађевци грађевинско предузеће „Партизански пут" у велико изводи грађевинске радове на подизању пропуста и мостова на великом интернационалном путу, који ће пролазити Ибарском долином.

На неколико стотина метара од општине у Лађевцима, бетонира се велики пропуст, за које ће се употребити око хиљаду кубика бетона. Висина овога објекта је око осам метара. Такође су целом трасом, где треба да буду подигнути нови објекти, извршене припремне радње — уклањање хумусног слоја. Траса ће само на неколико места ићи старим путем. И углавном је постављена тако да не пролази кроз главна насеља, него их додирује.

Таквим постављањем треба да се постигне максимална безбедност при великим брзинама. Ширина бетонског коловоза износиће седам метара, а то ће бити довољно за данашње и потребе блиске будућности.

И. З. ПЕШИЋ

СЕЛО ШУМАРИЦЕ ДОБИЋЕ ЕЛЕКТРИЧНО СВЕТЛО

Прошле недеље у Шумарицама је одржана годишња конференција Основне организације ССРН. Велики број присутних чланова, после подношења реферата, дискутовао је о раду досадашњег одбора и том приликом указао на извесне недостатке и пропусте као и успехе који су постигнути у току године. Тако су у овом селу, констатовано је на конференцији, успешно обављени избори за одборнике општинских већа и одборнике земљорадничке задруге. Зна чајне акције постигнуте су на сузбијању губара и примени вештачког ђубрива.

Поред тога, радови на електрификацији села приводе се крају и према предвиђањима, мештани Шумарице до Нове године у својим домовима добиће електрично светло.

На годишњој конференцији Основне организације ССРН-а, за претседника одбора изабран је Драгољуб Јовичић.

Р. РАДОВАНОВИЋ

ОВЕ ГОДИНЕ САКУПЉЕНО ЈЕ У КРАЉЕВАЧКОМ СРЕЗУ 100.000 КГР. СМОЛЕ

Смоларење данас претставља драгоцену делатност у хемиској индустрији, где се прерадом смоле добија терпентин и калафонијум и још око двеста других продуката. Схватајући важност смоларења у Краљевачком срезу почело се са смоларењем још пре седам година, и то углавном преко Шумског газдинства и шумских секција. Ове године је сакупљено близу 100.000 килограма смоле, за разлику од 1950 године, када је било сакупљено 36.000 килограма.

До повећаног смоларења дошло је углавном што је Народни одбор среза доследно спроводио, преко својих органа, прописе из области шумарства и што је одредио да се за сваки килограм предате смоле исплати поред откупне цене још по тридесет динара као стимуланс. Тако су поједини власници борових шума за сакупљену смолу добили и по сто хиљада динара.

И. З. ПЕШИЋ

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ РАШКЕ

На недавно одржаном састанку Управни одбор добровољног ватрогасног друштва поред фудбалског клуба одлучио је да образује и драмску секцију која има 12 чланова. „Човек са Марса" биће први позоришни комад који ће чланови секције извести.

ПРЕДАВАЊЕ ПОВОДОМ ПРВОГ КОНГРЕСА АГРОНОМА И ТЕХНИЧАРА

У Пољопривредној школи пре неколико дана одржано је предавање са темом: Одлуке и закључци са Првог конгреса пољопривредних инжењера и техничара. Предавач је био Живан Марковић, директор школе, који је у најкраћим цртама изнео рад Првог конгреса пољопривредних стручњака, после рата и истакао његов значај који ће он имати у даљем развоју наше производње.

У предавању је наглашено да је Конгрес одржан у право време када се боримо да постигнемо максималне приносе. На Конгресу је било речи о значају пољопривредних стручњака који поред високе агротехнике играју важну улогу у постизању високих приноса у пољопривредној производњи.

На крају је донета резолуција која поставља: сетву високоприносних сорти културног биља, примену савремених мера срачунату на стварање најповољнијих услова за развој биљака, обезбеђење складног дејства свих агротехничких мера о којима посебна улога припада ђубривима, одабирању постојећих и страних сорти најрентабилнијих култура, повезивању пољопривредне службе и пољопривредних организација, разраду конкретних производних процеса према условима и могућностима за постизање високих приноса у разним подручјима наше земље.

У резолуцији о сточарству истиче се да је висока производња ратарских култура могућа само у условима развијеног сточарства, за коју треба обезбедити крмну базу.

Унапређење сточарства треба оријентисати на повећање броја стоке по јединици површине и гајење високопродуктивних раса.

Воћарство и виноградарство такође истиче нужност за подизање воћака и винограда на принципима савремене науке како на крупним тако и на ситносопственичким газдинству, рекао је на крају предавања.

Р. ЈАНИЋИЈЕВИЋ

ВОДА ЗА ПИЋЕ — ПРОБЛЕМ У БАЉЕВЦУ

Бољевац мења свој лик. Развојем привредних организација, подизањем нових предузећа и станбених колонија, Бољевац је одавно прерастао село и постао прави мали — рударски град. Ових дана његови становници нашли су се пред необичним проблемом: недостатак пијаће воде знатно им отежава хигијенске услове. Извори постепено исчезавају услед подземних рударских радова. Насеље је остало без воде. Вода која је избила на површину приликом истражних радова за откривање наслага угља, не одговара хигијенским условима, али се привремено користи. Па ипак, решење је ту: већ неколико дана изводе се обимни радови на довођењу чисте планинске природне воде. У овом подухвату ангажована су предузећа: Ибарски рудници, Бела стена, као и Народни одбор општине, који учествују са десет милиона динара. Вода треба да се доведе са удаљености од пет километара. Према речима стручњака, када се вода буде довела са планине, решиће се трајно снабдевање Бољевца пијаћом водом. Садашње количине воде, које могу да се каптирају на самом извору, износе 216 литара по једном становнику за 24 часа. Поред тога, у непосредној близини главног извора налазе се више малих врела, који би у случају потребе могли да се каптирају и прикључе водоводним инсталацијама. Преуређењем већ постојећих резервоара за воду уштедело би се око 6—8,000.000 динара.

Костић

МЕТЕРЕОЛОЗИ ПРЕДВИЂАЈУ

Променљиво време а захлађење тек крајем децембра

Прва овогодишња радост на снегу

После пријатне јесени — зима. Снег је недавно у Краљеву и околини нападао и убрзо је снежни покривач био дебео око 15 сантиметара. На планинама га је било и више. Први мразеви су били веома јаки. Жива је у барометру сваког дана падала, да би се на 18 степени испод нуле зауставила! После 24 часа одједном топао јужни ветар и снег се убрзо отопио. Усред децембра као у пролеће, а пре неко вече киша са грмљавином је изненадила и најстарије Краљевчане.

Метеоролози предвиђају и даље променљиво време. Углавном без великих мразева и јачег ветра. Биће и киша, мало снега, али се талас јачег захлађења очекује крајем децембра. Јануар ће бити веома хладан, али не цео месец. Видећемо.

Пишу нам

Ко је надлежан?

Подизање Трафостанице у Конареву, чија посада износи двадесет седам радника, условило је отварање железничке постаје локалних и путничких возова код саме трафостанице. После извесног времена ова постаја је укинута без икаквог образложења. Она је била од велике користи за раднике из Конарева, Дракчића и Мусине Реке, јер је постојећа станица Матарушка Бања од ње била удаљена око три километра.

Одмах после укидања ове постаје на тражење грађана Општински одбор Конарево је правио питање код Дирекције југословенских железница шта је са овим пристаништем. Одговорено је да је у њиховој евиденцији ова постаја регистрована и да њима није познато да она не постоји.

Нека надлежни размисле о овоме јер је већи део радника овога краја запослен у предузећима у Краљеву па би ово било од велике користи.

Витомир Катић

Неком по закону неком испод тезге

Дана 7 децембра у продавници „Деликатес" затражио сам да купим чоколаду од 480 динара. Пословођа ми је одговорио, да нема. Нешто касније, исти пословођа, испод тезге продао је чоколаду једном свом познанику.

Када сам после тога поново затражио да ми се прода чоколада, пословођа ми је одговорио да он има своје муштерије, и ако хоћу да добијем чоколаду, морам да купим уз ову и килограм бонбона. Упитао сам затим пословођу дали то важи за све, нашта ми но одговорио.

— То је закон!

Чудновато заиста, којих се то закона држи овај пословођа, када се некоме продаје по некаквом закону а познаницима испод тезге.

Миловић Крста
службеник Фаб. вагона
Бр. личне карте 3327

У сред зиме кад му време није

Пре неколико дана, када су били најјачи мразеви почело се са кречењем станбених зграда Нове градске колоније у Краљеву. Преко ноћи креч би се смрзавао и изутра иста посла.

„Зашто да сад ово радите?" Питали су станари са пуним правом.

„Летос није било пара, а до године неће бити са ове позиције за ову годину, те дај шта даш. А право да кажемо, ово би се од летос до сада запрљало, те сада овако премазујемо" — одговарају молери, дрхте, цупкају по бетону и дувају у руке, док више посипају и бацају креча, воде, фарбе и боје, него ли што се на зидове ставља. Преко ноћи мраз стегне и поледе се степенице, те неко зачас са другог спрата се створи код излаза и док се диже, пипа ноге, руке и главу. Бојажљиво се окреће и заборави бол и гледа да није понео „тазе" фарбе са зидова уздишући „у сред зиме кад му време није!"

ПРАВНА СЛУЖБА У СРЕСКОМ СИНДИКАЛНОМ ВЕЋУ

У циљу да се отклони непоштовање законских прописа и уношење личне ноте у службеничке односе, што угрожава законска права наших радних људи, у неким установама и предузећима, Среско синдикално веће је организовало правну службу. Овом службом ће руководити правник, члан Већа уз помоћ још два правника.

Правна служба је организована тако да ће два пута недељно — уторником и петком од 17—19 часова — давати правне савете свима члановима синдиката који се за то обрате. На овај начин Веће ће преко ове службе утицати на спречавање незаконитих поступака извесних руководилаца, односно убеђивати наше радне људе у исправност ставова руководства о сваком конкретном питању, уколико буде случајева да неко због непознавања законских прописа буде погрешно сматрао да је у својим правима угрожен.

НАШЕ СВАКОДНЕВНЕ БРИГЕ

ПИСМЕНИ ЗАДАТАК

Мој сусед има девојчицу. Паметно је то дете. Истина, ја не познајем осталу децу из суседства, али верујем да има још много паметне деце — са крупним плавим или црним очима, звонким гласом и...

Сусед ми је често причао о својој малој, о свету у коме она живи. — И сам зажелим да постанем отац. Одушевљавају ме приче о Деда-Мразу, Снежаницу Бошку Бухи, Робинсону и осталим јунацима са којима живи моја мала сусетка. И просто завидим њеном оцу што има тако често прилике да све то слуша. Он истина понеки пут мора да учествује у решавању задатака, да мисли о хербаријуму или о мрежи чије прављење мора и сам да контролише. Па ипак он је срећан...

Дете је расло. Године су неосетно пролазиле. И једнога дана отац је сазнао да мала зна где се налази Северни пол, како се у Креки вади угаљ и ко је повео народ у последњу борбу.

На крају сваке године мала је добивала књиге и бивала похваљивана. Руменило на обрашчићима и немирно ударање детињег срца најбоље је говорило о узбуђењу које је расло сваког тренутка пре него што ће учитељица рећи — одличан ђак.

Онда је долазило лето а са њим и крај бригама.

Последње је некако било најрадосније. Девојчица је отишла на море. И мој сусед се одморио.

Мала се вратила освежена, и мало је порасла, и са сазнањем да је сада ученица петог разреда. Али није мислила да је то нешто много теже него што су претходни разреди. Чак јој није било тешко да језик преломи и да од рачуна каже математика или од природописа биологија. Веровала је да се све може.

М. АНТОНОВИЋ: Девојчица

Сада је имала свог разредног старешину и нове наставнике за сваки предмет. И њу то није бунило. Слушала је пажљиво и радила као и пре, тата је, разуме се, и даље помагао. Њени домаћи састави скоро су изненађивали наставнике. Знање и машта су се допуњавали.

Први снег — цвркут врабаца по стрехама, Снешко Белић са шаприком и метлом, дечаци на клизаљкама и саоницама... и нова је петица украсила уредну свеску малога ђака. Мала је била весела и поносна на свој успех.

Међутим, једнога дана, ваљда први пут, тата је видео свога малог ђака како без воље оставља своје књиге. Отац се збунио. Уместо уобичајеног причања о лекцијама и испитивањима, он је приметио на њеном лицу забринутост, која као да ће ту дуго остати.

И први пут отац је поставио питање: „Како је било у школи?"

Суза је била при крају. „Писали смо о Двадесетдругом децембру — Дану ЈНА". И тада су се као и за читавих 45 минута, док је мала радила писмени задатак, врзмале мисли о Рудом, Жабљаку, Петој офанзиви... и никако да се повежу...

Тада, као никад пре тога, мала није са одушевљењем чекала оцену.

Б. Ђ.

ДЕСЕТОГОДИШЊИЦА ЛЕЊИНОВОГ МУЗЕЈА У ПОРОЊИНУ

Ових дана навршава се 10 година од оснивања Лењиновог музеја у Пороњину близу Кракова. У почетку је то била само скромно намештена соба у кући Гута Мостовија, где се Лењин састајао са револуционарима који су долазили к њему. Пре 10 година она је претворена у сталну изложбу о раду Лењина и активности Комунистичке партије. Ова изложба је отворена поводом 85-годишњице Лењиновог рођендана. Захваљујући раду историчара и документатора нађени су документи који осветљавају Лењинов рад за време његовог боравка у Пољској 1912—1914.

Лењинов музеј у Пороњину обухвата данас осам соба, пуних успомена на Лењина и докумената који говоре о његовом делу. Овај музеј свакодневно посећују екскурзије из целе Пољске и инострани посетиоци.

СА ИЗЛОЖБЕ УМЕТНИЧКЕ ФОТОРАФИЈЕ

У част Дана Републике отворена је у сали Среског синдикалног већа традиционална изложба уметничке фотографије, фотографа-аматера из Крљева, Крагујевца, Пећи и других градова. Изложба је показала видан напредак аматерског кадра, тако да је и неколико успешних радова награђено. То су радови у којима је сједињена идеја и знање.

За изложбу је владало велико интересовање што најбоље сведочи о интересу посматрачког аудиторијума.

СИГУРНО КАО И АУТОР: Прелаз преко реке — рад М. Пеина, награђен првом наградом

Побогу песници!

Људи се чуде што имамо толико песника. Велики подмладак. Критичари узвикују:

„Ех, људи. Један је Душан Матић, Васа Пелагић..."

И то ми је критичар. Будибог са нама.

Софија има двојницу, Ђина има Јул Бринер... Зашто неби имао обичан Васа или Душан или Колуција.

Догоди се тако да Васа има више двојника, око педесетак.

У Београду постоји и „Клуб младих писаца". И добри су то писци, млади. Понекад гостују у унутрашности. Младићи слушају. Понеко и речник страних речи понесе. Не разумеју. Па ни сликарство се не разуме, ни скулптура. Зар је то важно. Недостатак песничке културе...

Оду они, забораве се, а у граду никну нови песници. Падне им то напамет. Мода к'о мода.

— О, музо, са неба, скини ми збирку песама.

Муза послуша и песме су ту. Почиње читање на нашим обичним литерарним састанцима.

„Неко је уштинуо мрак
за очи.
И јаукнула је она
криком сове..."

А кад пискаво-емоционално-трепераво глас зачути преко сале зазујмува. Плашљива тишина.

Дискусија почне, после пола сата молби и дискутовања о томе да дискусија буде отворена. Неко се усуди и каже:

— Ја, овај, не разумем...

„Дивно, мисли песник дебитант и трља руке. Успех, успех. Они не разумеју."

— Мислим... знате... другови, снебивајући се дискутује неко, песма је добра. Али ја замерам другу што је подигао при крају глас. Ја сам за то да га спусти.

Аплауз.

Кроз врата вири глава школског служитеља.

— Ај, бре, завршавај! Ће чистим учионицу.

Песник устаје.

— Другови, другови драги. Фиксирао сам одређени критични моменат пун емоције и динамике. Мој покушај да трансцендентне, имагинарне ствари натурално обрадим је успео. Хвала, хвала другови...

Аплауз.

Дошаптавање.

Нов наступ. Проза. Проблеми савременог живота.

Дискусија.

— Застарело је то...

— Ћелаво...

— Изем ти литерарна тражења и нов стил.

— Хм, писац!

— Али, другови, брани се нападнути. Ово је моја најбоља ствар. Наш литерарни лист је наградио...

У сали гужва.

— И то су листови. Зато наше песме одбијају!

Некоме паде напамет.

„Стварно, колико је ових песама признато, објављено..."

Миша ЂЕКИЋ

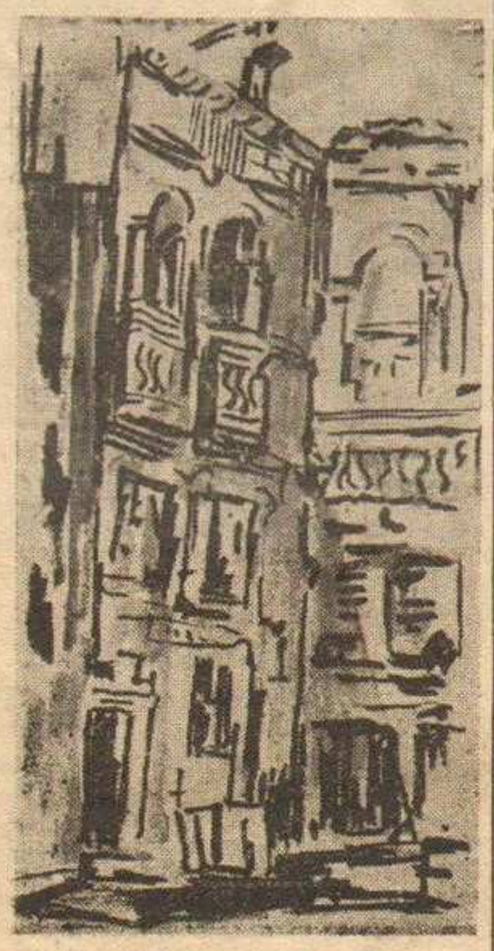

М. АНТОНОВИЋ: Детаљ из Дубровника

ОМЛАДИНСКА ШКОЛА У КРАЉЕВУ

Почела је са радом школа за омладинске руководиоце. Око 160 посетилаца Омладинске школе, у којој ће настава трајати око три месеца, упознаће се са многим актуелним друштвено-политичким и омладинским прболемима. Поред тога, слушаоци омладинске школе повремено ће присуствовати састанцима радничких савета.

УЧЕНИЦИ ИСТОГ ОДЕЛЕЊА НАСТАВНИЦИ У ЈЕДНОЈ ШКОЛИ

Школска година у осмогодишњој школи у Јошаничкој Бањи почела је ове године са малим закашњењем. Без половине наставника. Ученици су губили часове из разних предмета. Настава се неравномерно одвијала. На конкурсу који је био расписан за три наставника - учитеља, нико се није одазвао.

Прошло је месец дана. Ученици су и даље губили часове. Тада је управник осмогодишње школе Живадин Павловић, одлучио да отпутује у Крагујевац, у учитељску школу, коју је пре неколико година и сам завршио у истом месту. Преко директора учитељске школе успео је да пронађе свог друга учитеља с којим је заједно седео у школској клупи, затим учитељицу која је намеравала да се запосли у свом месту. Затим је пронашао једног наставника с којим је школске дане провео у истом одељењу.

Другови из старих школских дана договорили су се: да за љубав свог школског друга отпутују у Јошаничку Бању на службу. Тако је школска година у најмлађем колективу осмогодишње школе у Јошаничкој Бањи почела нормалан рад.

У КОРАК СА РЕФОРМОМ ШКОЛСТВА

У циљу боље организације наставно-васпитног рада у осмогодишњим школама, на територији општине Бајевац све осмогодишње школе припале су осмогодишњој у Јошаничкој Бањи. Сада се у саставу осмогодишње школе у Јошаничкој Бањи налазе основне школе из: Ковача, Црне Главе и Долова. И већ на самом почетку школске године кординација наставника, у погледу наставно-васпитног рада, постала је већа. На састанцима наставног колектива осмогодишње школе већа пажња се поклања проблемима и раду периферних школа. Уступају се очигледна средства: један микроскоп или географска карта не користи само осмогодишња школа већ и остале периферне школе. Администрација је упрошћена. На састанцима наставника и ученика више се дискутује о критеријуму оцењивања, уједначености наставног програма у основним школама, као и о замени наставника.

КООПЕРАЦИЈА ЂАЧКЕ ЗАДРУГЕ СА ЗЕМЉОРАДНИЧКОМ

Пред члановима ђачке задруге у осмогодишњој школи у Јошаничкој Бањи, престоји лепа перспектива. Т[illegible] је још млада ђачка задруга, чија је делатност за сада: набавка и продаја ђачког прибора. Али, чланови ђачке задруге све више развијају своју делатност: сада се припремају за кооперацију са Земљорадничком задругом, која ће им уступити хектар обадиве земље, на којој ће ученици да изводе пољопривредне радове у оквиру практичне наставе.

Поред тога, школа има ђачку радионицу са добијеним алатом од земљорадничке задруге, у којој ученици за време часа ручног рада изводе ситне столарске радове, такође у кооперацији са земљорадничком задругом. Чланови ђачке задруге баве се још: плетарством, прављењем разних рељефа и дубореза. Од специјалне глине, која се налази у околини и извози на страну за употребу разних изолација, ученици праве разне скулптуре и моделе.

Владан ТОМИЋ

ПОЛА ВЕКА ОД ПРЕКРЕТНИЦЕ У ЛИКОВНОЈ УМЕТНОСТИ

У Амстердаму је отворена изложба која има за циљ да кроз 125 сликарских и вајарских ремек-дела прикаже прекретницу која је наступила у ликовној уметности пре педесет година. У то време нови друштвено-економски односи, заједно са најновијим тековинама науке и технике, уздрмали су традиционална схватања, идеје и принципе. Велики прелом наступио је не само у умовима људи већ и у њиховим естетским схватањима. Уметници су стварали нову слику света о коме су научници и филозофи изнели нове концепције.

Историчари уметности сматрају 1907 годину као преломну у ликовној уметности, пошто се те године појавно читав низ уметничких дела која обележавају кидање са традицијама и тражење нових путева.

Клод Моне израдио је 1907 године своје ремек-дело „Нимфе", отварајући тиме еру импресионизма. Реноар је те године достигао свој пуни уметнички развој, а Бонар је почео да употребљава раскошне боје. Роден је на врхунцу своје славе био сведок успона младих вајара, као што су Бурдел и Мајол, који су пошли новим путевима. Године 1907 била је такође кулминациона тачка фогизма, година прве Сезанове ретроспективне изложбе и година рађања кубизма. Пикасо је те године насликао „Госпођице из Авињона", а Брак је остварио своје прве геометриске композиције. У Минхену је Паул Кле тражио свој пут. Мондријан у Холандији и Малевич у Москви усвојили су, сваки на свој начин, формуле фогиста. У Аустрији је Кокошка израдио своје прве експресионистичке слике. Због свега тога се сматра да је 1907 била година у којој се европско сликарство побунило против класичних правила и у којој су естетски узори Ренесансе престали да буду узори за савремене уметнике.

СВЕТ КЊИГА

Марк Твен:

„ДНЕВНИК АДАМА И ЕВЕ“

(Спортска књига, Београд, 1957)

Дела славног америчког хумористе Марка Твена већ су вероватно сва преведена на стране језике. Његова популарност, толико година после његове смрти, још је велика; његови романи и приповетке прештампавају се у безброј примерака и задовољавају свакодневну људску потребу за смехом.

Једно од таквих мањи дела, „Дневник Адама и Еве“, издала је „Спортска књига“ у преводу Сергија Лукача. Обрађујући тему одвајкада експлоатисану у књижевности, Твен јој је пришао на свој специјални начин и створио безазлену симпатичну историју првих људи, гледану очима хумористе. Њему су библиске чињенице послужиле само као оквир да човека и жену представи онакве какви су и данас: са свим врлинама и манама. Адам током свога живота води дневник у коме Еву приказује прво као досадно, исувише радознало створење, причљиво и променљиво, да би касније постепено променио мишљење, и на крају, на Евин споменик написао: „Где је она била тамо је рај“. Ева, у свом дневнику, изражава љубав и дивљење према Адаму, али се потсмева неким његовим недостацима својственим свим мушкарцима.

Твенов стил, посебна вредност његових дела и овде је дошао до пуног изражаја. Његови изванредни смисао за хумор и тачна и јасна реченица чине га приступачним читаоцу.

Г. М.

А=Н=Е=Г=Д=О=Т=Е

Брисање

Док је Нушић био управник сарајевског позоришта, дође му неки млади писац који је управи предао своју драму на оцеву.

— Знате, ја бих врло радо изнео вашу драму на позорницу, али увераваним вас три наша режисера хтела би да бришу један чин! саопшти му Нушић.

— Па добро, бришете! — весело ће млади писац.

— Али, тешкоћа је, знате, у томе, што сваки режисер хоће да брише други чин! — смешећи се одговори Нушић,

* * *

На завршетку студија на универзитету у Јалу, Синклер Луис изјави свом професору Чонси Тинклеру да оно што највише воли да ради у свом животу јесте да пише.

„Онда ћете бити принуђени да гладујете“, примети професор.

„Није вежно па макар и гладовао“, следио је одговор.

„Онда ћете имати успеха заврши професор.

У бараци „А“ логорске болнице делила се вечерња кафа. Дежурни у модро-бело пругастим униформама кривили су се под тежином казана. Вода је била врела и интензивно црно обојена. Укус није имала.

— Пружајте порције! Брже!

Кревети су широки око два метра. Три квадрата од два пута два, један изнад другог. Тридесет људи згњечено у тих осам кубних метара. У сваку порцију која се појавила на рубу кревета сипају пола литра црне текућине. На почетку бараке је барем топло. До краја се охлади. Дељење тече споро. Прекидају га свађе, и псовке. Понекад нека преслаба рука проспе свој део по глави другог, пре него што је црвени лим са набеђеном кафом стигао до жедних усана.

На дну једног кревета у средини бараке лежао је доктор Гал. Када је казан са кафом стигао пред његов кревет није пружио своју порцију . Његов сусед, трговац Вајнер — негдашњи његов пацијент у оним давно заборављеним предлогорским временима — гурнуо га је лактом:

— Али докторе, кафа!

— Маните Вајнеру. Не треба ми више.

Трговац који је изгубио сваки траг своје негдашње дебљине то није могао да схвати:

— Дозволите онда мени да подметнем вашу порцију. Па ако ви и не будете хтели... Штета је да пропадне, зар не?

Гал је само уморно климнуо главом. Није га више занимало. Нека тај јадник полоче оно мало топле воде. Гал је знао да његов сусед неће доживети још много вечери са кафом. Али зашто да му квари један од последњих дана, када сам са собом има још толико тога да сврши?

ИВАН ИВАЊИ:

ДОКТОРОВА СМРТ

Штета што се све то морало да доживи. Још тамо у свом месту, прво вече када су Немци ушли у војвођански градић — зашто тада није имао довољно снаге да припремљени шприц са десет кубика морфијума да убоде у своју руку? Фина игла је блистала под жутим абажуром стоне лампе на његовом писаћем столу. Тада би то било тако једноставно. Чему се у ствари надао од тих животиња у црним и смеђим униформама? Зашто није учинио одмах крај, брзо, без бола, без патње, без кајања и без оног најгорег што је један стари лекар могао последњих месеци свога живота да доживи, без разочарења у људе. У својим мислима је доктор Гал употребљавао баш ту бледу реч „разочарење“, али како би у њу стало све што се кидало у њему? Једно страшно Ништа се уселило у њега, уместо оне једноставне љубави за свако биће коме се може помоћи пилулом, хирушким ножем, лепом речју или добрим осмехом.

Сасвим хладно и разумно у њему су се ређале мисли:

Разуме се, и да ја то нисам никада сазнао, ситуација на свету и међу људима била би иста. Људи нису ништа ни гори, ни бољи, од тога што сам ја упао у канце најгорих. Али шта се мене сада тичу сви ти људи? Тичем се ја себе и квит. Каква штета што то раније нисам знао. Или, не, још је већа штета што сам ово на крају ипак сазнао. Јер, да сам умро верујући у добро, оно би заиста било добро. А сада је све за мене зло, па ма да је цео свет посејан самим слободним ружама.

Докторов смешак је био гримаса пуна јада. Шта ту има да се филозофира? Куда то води? Још свега неколико сати, то је извесно. Више ништа не боли. Осећа се лаким, сасвим, сасвим лаким. И слабим. Не би могао ни да се помакне. А и чему би? Само да те проклете свести више нема. Она је још увек потпуно будна. Чула су се изоштрила кроз немоћ тела. Чује сву ту ђавољску галаму око себе. Псовке и крике које прате дељење кафе. Пожудно сркање Вајнера. Тај се жури са своје две вреле порције, да се Гал не би случајно предомислио. Шта да се ради против свести? Да не би даље сметало тихо умирање. Да му не приређује предсмртне муке — када може лепо и без њих. Како да нађе тај благи вео пред смрт, који је дат већини, који отупљује свако осећање.

И Гал се изненада, сети свог оца. Био је још дете. Можда је имао пет година. Можда још мање. Сутрадан је требало да буде велики годишњи вашар. Са стрелиштима, љуљашкама, ринтишпилима...

— Ако не будеш заспао за пола сата нећу те сутра одвести на вашар! Чујеш ли сине? Лепо се покриј и спавај!

Мали Гал се онда страшно уплашио да неће моћи тако брзо да заспе. А онда ће све пропасти. Тако је чврсто стиснуо канке да су га очи заболеле. Није успевало. Свест је стално тињала. Стално је чуо шумор из суседне собе. А понекад је сасвим јасно заблистала: како би сутра било лепо на вашару! Али не! Претходно треба заспати. Па ја хоћу да спавам! Ја заиста хоћу. Не могу. Нисам ја крив. Зашто мене да казне, када нисам крив?

Кад је отац ушао кроз пола сата нашао је свог сина откривеног. Тело му се тресло од јецања.

— А шта ти је?

Доктор Гај је шапатом поновио своје речи изговорене пре педесет и три године, овог пута у средњој Немачкој, у бараци „А“ логорске болнице:

— Татице, опрости, не могу да заспим. А тако бих хтео. Само да се ти не љутиш! Нећеш ме водити на вашар...

Како се онда бојао да му отац неће поверовати. Можда мисли да је то само неваљали син. Да је злочест. Да намерно неће да спава. Зато је тако горко плакао — од страха да му неће поверовати.

— Богами, татице, све сам покушао да заспим. Не могу.

Отац се насмешио. Пољубио је врело, мало, уплакано лице голицајући га оштрим брковима:

— Не брини, мили мој, тата ће те научити како да заспиш.

Научио га је да броји. Дуго су седели заједно, син у својој постељи, отац поред ње. Један, два, три, четири, пет. Кад је научио све тачно — а знао је већ доста бројева и пре тога — отац га је оставио са налогом да само лепо броји. Тринаест, четрнаест, петнаест. Увек до сто. Друго јутро се нијен и сетио докле је стигао. Али, једно је сигурно, заспао је брзо, врло брзо.

Касније, у животу, често је морао да броји даље од сто. Али мала дечја навика бројања му је често помагала да савлада бесане ноћи. Лагано, монотоно изговарање бројева је постепено навлачило завесе изнад светлости ума. Много касније је ту вештину предао свом сину. Још касније и унуку.

Доктор Гал је понекад и размишљао о том свом бројању. Једном је хтео и чланак о њему да напише — али после није имао времена. Хтео је да покаже његову сличност са молитвом. Да искрена молитва вернику помаже — у то Гал није сумњао. У бога није веровао. Али у аутосугестивну механичку моћ монотоности. Свеједно да ли се молиш са разумом, песнички, доводећи у везу најлепше речи, или мрмљајући напамет научене мелодичне реченице прастарог језика који више нико не разуме, или окрећући молитвене воденице у Тибету производећи једнолични, клопарајући звук. И са бројањем мора да је некако слично...

У логору му никад досада није било потребно. Умор је био увек ненасит сна. Спавало се — кад се могло. Па је тако све већ био помало заборавио.

Али сада, док се борио са својим умом, док је осећао како му хладноћа већ сасвим лагано долази, иако свест још зрачи пуном снагом, сада без морфијума, без вере и наде, без драгог човека, без праведног бога, без ичег што би могло да спречи језу која га је све више захватила и панику која га је обузимала, сада се опет сетио старог дечјег лека, наслеђеног од оца, предатог даље потомцима. То је била последња могућност да се бори са ужасом. Почео је лагано, мирно и сталожено да броји. На почетку су се мисли још мешале у тихо ређање бројева. Још би понеки болни талас прелетео преко срца. Али све то је бивало даље и даље. Почео је да шапуће на глас. Вајнер није схватио шта то доктор мрмља. Да није пред крај постао побожан? Тако, тако! И најневернији Јеврејин мора једном да се врати у крило свога бога!

Гал, и да је знао шта његов сусед мисли, не би више протестовао. На његове мисли је пала блага сенка монотоније бројања. Ниједна молитва најпобожнијег свештеника му не би дала више спокојства.

Више није говорио гласно. Усне му се нису мицале. Али кроз главу је лагано струјало:

Хиљаду двеста тринаест, хиљаду двеста четрнаест.

Хладноћа се све брже пењала уз тело. Није више ништа примећивао. Даље од хиљаду три стотине четрдесет и осам није стигао.

ЖЕНА у породици и друштву

ДЕЧЈА ЛАЖ

Дете се свакодневно срета са ситним конвенционалним лажима било у породичном животу, било у животу најближе своје околине. Има нешто што треба прећутати пред татом, нешто пред суседом, а тетки треба рећи „да јуче нисмо били код куће“. У почетку је дете „наивно“ и не уме да сакрије и прећути истину, не уме да се служи свакодневним уобичајеним лажима. Родитељи су због тога незадовољни. Али кад дете почиње и њих да лаже, онда се одједном забрину. А те прве лажи упућене родитељима обично имају свој корен у страху од казне.

Велики број психолога испитивао је дечју лаж, и сви су, углавном сагласни да је права лаж реткост код деце. Да ли дете свесно даје лажни исказ са циљем да некога обмане? Психолог Штер је приметио да код деце има много нехотичних лажних исказа које он назива „псеудолажима“. Он је нашао да је код деце од 7 година сваки трећи елеменат исказа лажан, а код деце од 14 година сваки пети. Дете не познаје свет и живот, нема ни знања ни искуства, али се према свету и животу активно односи, мисли и доноси закључке. У тим мишљењима и закључцима ви ми многе елементе и представе. Поред тога дете не може да одреди где се свршава објективни свет, а где почиње свет фантазије. Зато према дечјим лажним исказима се мора обазриво и разумно односити. Ако грдимо дете због лажи и онда када оно није ни помишљало да лаже и да нас обмањује, ми га тиме баш гурамо да пут лажи, провоцирамо га да лаже. Дакле, ми стварамо лажљивце ако сувише брзо и сувише грубо тумачимо све детиње исказе као лаж, па се забрињавамо над оним што није забрињавајуће.

Далеко је важније да обратимо пажњу на своје понашање пред децом и да им никада не дозволимо да чују лаж из наших уста.

Патолошка лаж код деце је болест и њу лече стручна лица.

Р.

ПРАКТИЧНА УПУТСТВА

Непријатан мирис који се шири када се купус кува биће много блажи ако се купус чим једном прокључа, извади из воде па стави да кува у другу кључалу воду, у којој има мало сирћета и у чистој крпи замотана средина бајатог хлеба.

* * *

Да паразити не би продрли у кутију у којој се држе залихе сувог поврћа или житарица, у дно или на врх кутије треба ставити повећу кашику кухињске соли. Између поврћа и соли треба подметнути парче танке хартије.

* * *

Смрзнуто поврће треба оставити све док се не раскрави у сланој хладној води. У два литра воде треба ставити пуну кашику кухињске соли. Суд са водом у коме се налази поврће не треба држати у близини неког извора топлоте.

ТАЛОГ ОД КАФЕ КАО СРЕДСТВО ЗА ЧИШЋЕЊЕ

Талог кафе је одлично сретство за чишћење масних мрља са штедњака и уопште за уклањање масти из судова. Док је штедњак још топао, а исто тако и судови, треба их посути доста дебелим слојем осушеног талога од кафе и оставити тако неко време да кафа упије маст. После тога судове или штедњак треба истрљати старим новинским папиром. Ефекат ће бити задовољавајући: судови и штедњак постаће чисти, светли и без икавог мириса.

Е. П.

НАШИ РЕЦЕПТИ

Сулц од дуња

Дуње са кором или само коре од дуња добро скувати, затим сок исцедити и оставити да се избистри. Поново оцедити сок од талога и ставити колико шоља сока толико шоља шећера и кувати док се не згусне. Готов сулц сипати у мокре модле или тањириће. У још врућ сулц могу се ставити и ситно исецкани ораси.

Јабуке пуњене пекмезом

Одаберите јабуке које су целе и лепе, оперите, обришите и издубите их на средини. У издубљени простор ставите мало бутера и пекмеза. Поређајте их у плех и пеците. Кад су печене извадите их на тањир, посипите шећером у праху и служите топле.

НОВИ РУКОВОДОЦИ ЂАЧКИХ ЗАЈЕДНИЦА

У Краљеву је ових дана одржан дводневни семинар за руководиоце ђачких заједница у средњим школама. На семинару се расправљало о активности омладине у друштвеном управљању, затим о организовању идеолошког рада и садржају рада ђачких заједница. Том приликом велики број присутних на семинару пратио је излагање инжењера Наде Ивановић: „О закључцима са Првог конгреса радничких савета Југославије“.

О реформи школства говорио је начелник Секретаријата за просвету и културу Народног одбора Среза Мића Вучићевић.

КУРС КРОЈЕЊА

Женско друштво „Савремени дом“ организује курс кројења и шивења, којим руководи другарица Олга Усиљанин-Матовић, стручна учитељица. Упис се врши сваког дана од 8 до 14 часова у просторијама друштва. Течај почиње са радом одмах.

Ближа обавештења добиће се при упису.

Управа женског друштва
„САВРЕМЕНИ ДОМ“
улица Октобарских жртава

ХУМОР

Вратио се Милочајац из затвора, где је провео пет година због злонамерне паљевине. Када је упао у кућу затекао је жену како љуља дете од три године.

— Милка, Милка, а чије је ово дете?

— Моје, а да си био добар, и да ниси лежао у затвору , било би и твоје.

*

Дошао Драгосињац пред новоподигнути мост на Ибру и посматра га. Инжењери, који су се нашли ту, питају га:

— Како ти изгледа овај нови мост?

— Знате, много је добар, али сва је срећа што сте га попречке подигли, иначе да сте га уздуж правили, никад га не би саградили.

У КРАЉЕВАЧКОМ ОКРУЖНОМ СУДУ

Крадљивци бакра на оптуженичкој клупи

■ Заједница оштећена за близу милион динара

Пред Већем Окружног суда у Краљеву, коме је претседавао судија Драган Томић, одржано је суђење крадљивцима бакра.

На оптуженичкој клупи нашло се седморо лица, од којих су шесторо у блиској родбинској вези и то: Здравко Николић, ковач из Краљева, Војислав Николић, ковач из Прогорелице, Момир Ненадовић, зидар из Мрсаћа, Јован и Милић Николић, ковачи из Адрана и Нићифор Петровић, машиновођа из Краљева. Седми оптужени, Берзанис Нијазис је шофер грчког порекла који већ дуже времена живи у Краљеву.

За ово суђење у Краљеву влада велико интересовање, тако да је за оба дана, док је процес трајао, судница Окружног суда била препуна грађана.

Крадљивци су радили ноћу

Први део оптужнице, коју је заступао заменик Окружног јавног тужиоца Димитрије Ђорђевић, теретила је вође ове дружине Здравка Николића и Берзанис Нијазиса за кривично дело пљачке, чиме су оштетили ваљаоницу бакра у Севојну за близу милион динара.

Наиме, њих двојица одговарају за крађу бакра коју су извршили у марту и априлу ове године. До идеје да се краде бакар, који се возом превозио из Борског рудника за ваљаоницу у Севојно, дошло је од стране оптуженог Здравка, који је раније већ осам пута осуђиван због разних кривичних дела, углавном крађа и туча. Неко непознато лице обично их је обавештавало о томе када воз са бакром треба да прође кроз краљевачку станицу, па су они по читаве ноћи проводили у дежурству очекујући најављене возове. Када би композиција са отвореним вагонима у којима се налазио бакар пристигла, они би запамтили број вагона и одлазили иза краљевачке ложионице где воз због кривине успорава вожњу и ускакали у њега. Прикривени мраком, није им било тешко да из воза дуж пруге до станице Мрсаћ избацују бакарне табле тешке преко 80 килограма. Бакар су прикривали код својих пријатеља — ковача из Адрана, где су га затим секли на комаде и гаравили димом како се не би препознало да су табле нове. После неколико дана бакар су превозили камионом до Крагујевца и тамо га продавали предузећу „Отпад" по јевтинијим ценама од његове праве вредности, где им је исплаћена сума од преко 700 хиљада динара. Од овог новца Здравко је наградио саучеснике а себи саградио кућу у Краљеву, купио два стана у Београду и један у Нишу, па затим препродао, да би купио моторцикл и аутомобил.

Други део оптужнице теретио је остале окривљене за дело прикривања и протурања крађеног бакра.

Николић признаје дело — Нијазис мења исказ

По прочитаној оптужници, прешло се на испитивање окривљених. Николић је редом признао како је текла крађа. Затим је верно приказао крађу кутличних лагера са вагона на железничкој станици у Краљеву. Пошто се претходно повезао са својим рођаком Нићифором Петровићем машиновођом, сва тројица, Здравко, Нијазис и Нићифор, дошли су једне ноћи марта месеца са ручном дизалицом у круг железничке станице. Иако је било дежурних људи на железници, они су неометано вршили свој посао. Подигли су вагон помоћу дизалице и поскидали су сва четири лежаја и кутл-лагере са вагона. Украдене лагере су препродали и овом тешком крађом оштетили су железницу за близу 50 хиљада динара.

Приликом саслушавања, Нијазис је тврдио да није учествовао у крађи бакра, већ само у прикривању, а да је Здравко радио сам.

— Ранији исказ, који сам дао пред истражним органима, није тачан. На то ме је приморао Николић, помоћу новца, како би његова кривица испала мања — каже Нијазис.

Међутим, када је за време суђења дошло до суочења са Здравком Николићем, Нијазис је поново почео да мења исказе и да говори контрадикторно, да би на крају признао да је ипак ускакао у воз одакле је крао бакар.

Остали оптужени, признали су у току суђења, да су помагали Здравку и Грку Нијазису у пребацивању, прикривању и сечењу бакра. Али, кажу — да нису знали да је бакар украђен, већ су мислили да га је Здравко купио, пошто он већ дуже времена откупљује старо гвожђе по краљевачком срезу за „Отпад" у Крагујевцу.

Наиме, околности под којима су они све ово радили, говори нам, да су ипак знали да чине радњу која није дозвољена.

Веће Окружног суда пошто је саслушало све оптужене и сведоке, није донело пресуду окривљенима, већ је суђење одложило за неколико дана због прибављања осталог доказног материјала.

Д. ОБРАДОВИЋ

КО ЈЕ ПРАВИ фалсификатор лоза?

Шалтеру продавнице дувана у Рајићевој улици пре неколико дана пришла је старија жена. У рукама је држала половину срећке 135 кола Југословенске лутрије.

— Рекоше ми, да ми је лоз добио велике паре?

Продавац дувана узео је срећку и званичну листу лутрије, да проконтролише.

— Ваш број 035922 добио је сто хиљада, половину педесет хиљада динара.

Када је продавац хтео да упише име срећног добитника на лозу и означи добијену суму, наједном му се бројеви учинише сумњивим.

Жена је нетремице гледала у продавца...

— Имате ли личну карту?

— Да, показала је Милева Дрманић из Адрана.

Продавац је позвао органе народне милиције и рекао им да је лоз, код ове жене, фалсификован!...

Жена се опирала тврдећи да је лоз купила од неког човека. Али, од кога?...

Тим поводом обратили смо се шефу Криминалистичке службе Мирку Миркаилу.

— Истина, лоз је фалсификован. — Ево погледајте!...

Бројеви срећке коју је донела Милева Дрманић одговарали су званичној листи Југословенске државне лутрије. Али је фалсификатор с другог лоза, установљено је у Криминалистичкој служби, исекао деветку и вешто прилепио на седмицу свога лоза. Тако је од броја 035722 направио — 035922, лоз који је по званичној листи добио сто хиљада динара.

Органи Криминалистичке службе у Краљеву ушли су у траг правом фалсификатору.

В. Т.

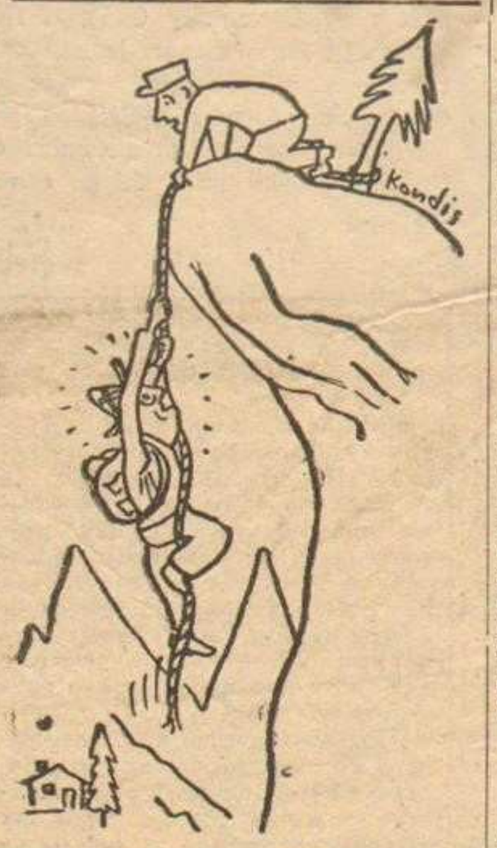

— Хеј, опљуни у руке, биће боље!

ИГРАЈУЋИ СЕ РЕВОЛВЕРОМ СИН РАНИО ОЦА

Манојловић Драгиша, земљорадник из Угљарева код Врњачке Бање био је у посети код неких својих рођака у оближњем селу. Идући са својим седмогодишњим синчићем Зораном он му је уз пут показивао свој револвер, дајући му да из његове руке окида обарач. Малишана је ово забављало утолико пре што му отац није причао о каубојима и ганстерима, већ о херојима који су са револвером у руци упадали међу непријатеље и немилосрдно их уништавали.

Но, малишана није само занимала прича о пуцању већ и начин руковања револвером. Он је пажљиво и радознало пратио очеве покрете око репертирања.

Када су се, нешто пред поноћ, вратили кући, Драгиша је нехотично ставио револвер на сто и пришао радио апарату у намери да пусти неку станицу. У том тренутку одјекнуо је пуцањ. Малишан који је видео како отац убацује метак у цев покушао је то исто да учини, али је револвер опалио и тешко ранио Драгишу. Уплашен Зоран је истог тренутка испустио револвер на под где је још једном опалио, али срећом никога није погодио.

Овако рањен и сав у крви Драгиша је одјурио до својих комшија Добривоја Терзића и Трајка Стојановића, који су одмах упрегли коње у кола и појурили према болници у Врњачкој Бањи. Негде на средини пута срели су их Борисав Трифуновић и Љубиша Чеперковић, претседник и секретар НОО Врњци и док су лекари врњачке болнице указивали рањенику прву помоћ њих двојица су пронашли аутомобил и превезли Драгишу у краљевачку болницу, где је одмах оперисан.

Мали Зоран, који је за све време док му је отац био у опасности, био страшно уплашен, када је угледао оца, пресрећно му је потрчао у загрљај и дао обећање да ће од сада само да слуша приче о херојским подвизима јунака, али док не одрасте револвер неће узимати у руке.

Повратак Драгишин изазвао је праву радост у селу где је он врло омиљен а на садашњим изборима изабран је за одборника.

Несрећан случај који је могао да добије трагичан епилог, захваљујући разумевању и љубави човека према човеку, почев од првих комшија па преко лекара до последњег болничара, ипак се срећно завршило.

Б. Р.

ОБАВЕШТЕЊЕ ЗА ДЕЦУ ПАЛИХ БОРАЦА И ЖРТАВА ФАШИСТИЧКОГ ТЕРОРА СРЕЗА КРАЉЕВО

Савет за социјално старање НР Србије, преко сресских савета за народно здравље и социјално старање врши допунски попис деце палих бораца и жртава фашистичког терора.

Да би свако дете регулисало свој СТАТУС, потребно је да одмах а најкасније до 1 марта 1958 године прибави и принесе сва потребна документа, као и потврду, да је дете палог борца или жртве фашистичког терора, са назначењем броја споменице.

Треба схватити да већ 1 марта 1958 године ниједно дете неће моћи добити помоћ за школовање или за други вид стручног оспособљавања, ако нема сва потребна документа.

Документа треба предати Савету за народно здравље и социјално старање Народног одбора среза Краљево, преко Народног одбора општине, јер се молбе са документима поднете после 1 марта 1958 године, неће моћи узети у обзир.

Савез бораца НОР-а Сресни одбор — Краљево
Бр. 430/57 год.
28-XI-1957 год. — Краљево

МАЛЕ ЗАНИМЉИВОСТИ ШИРОМ СВЕТА

Врабаца сада има на свим континентима. Међутим, пре сто година врабаца није било у Америци. Тада је из Европе пренето осам парова, али су сви брзо угинули. Нешто касније пронет је само још један пар и он се тако успешно намножио да се рачуна да данас у Сједињеним Амедичким Државама има око 300 милиона врабаца.

☆

Вероватно ниједан амерички милионер није повећао своје богатство за тако кратко време као што је то учинио Вилијам Вандербилт који је 1877 године наследио 90 милиона долара, а кад је умро 1885 године оставио је 200 милиона долара. С друге стране, вероватно ниједан човек није никада за тако кратко време изгубио своје богатство као што је то учинио Орден Армур из Чикага, који је 1921 године за 19 недеља изгубио 130 милиона долара.

✱

Финска и шведска полиција морају да се баве проблемом како да се ослободе затвореника који по издржаној казни неће да напусте затвор у шведском месту Напаранди. Овај затвор пружа толико удобности да га затвореници нерадо напуштају. Напаранда лежи на поларном кругу на граници Финске и Шведске. Затвор има добру кухињу, одлично грејање, и све савремене уређаје доброг хотела. Свака ћелија је застрта тепихом, има радио апарат, цвеће и књиге. Многи Финци врше у Шведској кривична дела у нади да ће допасти у затвор у Напаранди.

☆

На једној лондонској улици одиграо се следећи догађај: неки центлмен средњих година терао је своја кола. Случајно је мало закачио једног пролазника и оборио га на земљу. Одмах је зауставио кола, изашао и хтео да приђе обореном да би му помогао. Овај је устао пре него што му је власник кола пришао и задао снажан ударац у браду. Центлмен се срушио без свести на асфалт. На то је прегажени унео аутомобил, сео за волан и своју жртву одвезао право у болницу. Тамо су се обојица измирили.

МАЛИ ОГЛАСИ

● ПРОДАЈЕ се кућа у Ибарској улици 28. Усељива од августа месеца 1958. Обратити се на назначену адресу.

● МЕЊАМ једнособни стан у Београду за двособни у Краљеву. За обавештење обратити се Главашева улица број 7.

● ПИЈАНИНО или клавир расходован купујем. Стефановић, Хајдук Вељкова 7.

● ОДРИЧЕМ се своје жене Радосаве, која ме је напустила. Њене дугове које учини на моје име не признајем. Љубодраг Исаиловић, Витковац.

● ПОЗИВАМ своју жену Новку, која ме је напустила, да се врати у року од три дана по изласку огласа. Евентуалне дугове које учини на моје име од 26 новембра не признајем. Ђорђе Синђелић, Адрани.

Куда? Чиме?

БИОСКОП „СУТЈЕСКА"

Од 13—15 децембра
„Свога тела господар"
(домаћи филм)

Од 17—19 децембра
„Странац је назвао"
(амерички филм)

Почетак у 17 и 20 часова

БИОСКОП „РИБНИЦА"

Од 13—16 децембра
„Верна сенка"
(амерички филм)
Почетак у 17 часова

АМАТЕРСКО ПОЗОРИШТЕ

Петак и субота:
„Дрвеће умире усправно"
(откупљене претставе за ђаке и војнике). Почетак у 17 час.

Недеља:
„Дрвеће умире усправно"
Премијера. Почетак у 20 час.

ДЕЖУРНА АПОТЕКА

Од 14—21 децембра
„Помоћ"

МУЗЕЈ

Понедељком не ради, уторком и четвртком ради од 8 до 12 и од 15 до 18 часова, средом и суботом од 8 до 12 часова, петком од 8 до 18, недељом од 9 до 12 и од 15 до 18 часова.

ВОЗОВИ:

За Београд: 3,00 (брзи); 3,52 (путнички); 10,13 (балкан-експрес); 12,57 (путнички); 15,15 (локал за Крагујевац); 21,45 (путнички Скопље—Лапово).

Из Београда: 2,07 (брзи); 5,54 (локал за Крагујевац); 6,26 (путнички); 19,25 (балкан-експрес); 21,25 (путнички).

За Скопље: 2,20 (брзи); 6,43 (путнички); 12,11 (путнички); 19,35 (балкан-експрес); 22,42 (путнички);

(путнички); 10,02 (балкан-екс-

Из Скопља: 2,47 (брзи); 6,13 прес); 12,42 (путнички); 21,23 (путнички).

За Чачак: 3,10; 4,35; 15,10; 18,30

Из Чачка: 1,52; 5,50; 17,07; 19,02

За Сталаћ: 3,49; 13,13; 15,25 (до Крушевца).

Из Сталаћа: 8,55; 18,15; 5,56 (полази из Крушевца).

За Богутовац: 4,38; 15,20.

Из Богутовца: 5,45;6,25 .

АУТОБУСИ:

За Београд: 5,45; 6,45; 13,45; 15,45.

Из Београда: 10,10; 17,15; 18,45.

За Крушевац: 9 и 17,30.

За Чачак: 8,40; 12,40 и 17,40.

Из Врњачке Бање: у 6 и 10,30.

За Врњачку Бању у 7,30 и 14.

Аутобуси полазе из Врњачке Бање испред млекаре „Трст", а из Краљева испред хотела „Париз" и „Путника".

За Матарушку Бању: 6; 8; 10; 12; 14,15; 19 (полазак испред зграде Поште).

Из Матарушке Бање: 6,30; 8,30; 11; 13; 16; 19,30.

За Тавник: 6; 12,40 (полазак испред кафане „Лазовић")

Из Тавника: 7; 14.

За Рошевић: 15 (полазак испред кафане „Драгачево")

За Рошевић ванредан аутобус понедеоником у 4 часа.

Из Рошевића: 5.

Из Рошевића ванредни: 16,30 (суботом).

Аутобуси за Рошевић и Тавник раде сваког дана осим недеље.

ТРАЖЕ СВОЈЕ...

Радосав Чеперковић из Врњаца, студент агрономије, рођен 1921 године, ступио је 1941 године у Партизански одред у Врњачкој Бањи Учествовао је у бици на Попини и од 10 октобра 1941 године родитељи о њему не знају ништа. Претпоставља се да се повукао заједно са нашим јединицам и да је негде у борбама погинуо. Најлепше молимо његове другове који било шта знају о томе обавесте родитеље.

Отац Вукићевић „Вуле" — Чеперковић, железничка станица — Врњачка Бања

НА ЗАВРШЕТКУ ЈЕСЕЊЕГ ДЕЛА ПРВЕНСТВА IV ЗОНЕ

СПОРТ НИ ПОЛА УСПЕХА

ОПТИМИЗАМ У НАРЕДНОЈ СЕЗОНИ

Краљевчани су пре две недеље, прелазећи колоске, свакако мислили, да одлазе да на „лицу места" одају последњу пошту квалитетном фудбалу и својим амбицијама. Још када је тим Слоге истрчао на терен без Стефановића, мало је било оних који су веровали да ће и у задњем сусрету имати прилике да макар за довоље свој фудбалски гурманлук што су узалуд читаву сезону очекивали.

Божовић у акцији

Слога је, међутим, победила. Поред тога, приказала је такав фудбал према коме чак ни амбициозни Крушевљани нису могли остати равнодушни. Био је то фудбал пун маште и знања какав смо поодавно посматрали — још у доба када је Слога претстављала провинциску велесилу. А егзекутори те, да је назовемо „Слогине ренесансе", били су дотада несигурни Божовић, „пронађени" Ђурић, реактивирани Константиновић са ветеранима Ђорђевићем, Соколовићем и другим као и полетарцима Видосављевићем и Јевтићем.

Свет је заборавио на поразе слабе игре и пласман Слоге и почео да прави — ко зна по који пут — комбинације за пролеће и да после само једне добре игре већ одређује учеснике будуће Друге лиге, наравно са Слогом.

Можда се жеље ипак могу остварити? Уосталом, зар искуства не говоре да је Слога доста пута чинила такве подвиге, који су превазилазили и саме могућности. Дозволићемо себи да једном произвољном прогнозом пронађемо пут до жељеног циља, наравно са извесном резервом, али зато са једним аргументом: квалитети Слогиних играча неоспорни су, само их треба усмерити једном циљу — створити колектив где ће бити осујећене жеље за појединачним истицањем.

Слога данас има једанаест бодова, што чини половину од оног максимума који је могуће освојити. Да би осигурала себи место међу првом четворицом, било би неопходно да све сусрете на своме терену реши у своју корист, што би чинило фонд од 12 бодова. А ако би се и на страни освојило још пет, Слога би на завршетку првенства имала 28 што би свакако било довољно за врх табеле. Истина, правити прогнозе није ни мало захвална ствар, али у овом случају нисмо ни далеко од реализације истих.

Како, међутим, поступити да ком бинације не буду само то, већ капитал са којим треба дочекати следеће првенство.

Свакако треба пре свега пронаћи тренера који би се поред Д. Поповића, ангажовао у припреми екипе, како у савлађивању елемената фудбалске вештине, тако и на одређивању концепције у игри. Ма да је ово већ стари проблем који је резултирао из материјалних потешкоћа, он се мора свакако решити како не би дошло до тога да се преко скупих квалификација вади „кестење из ватре".

ЛЕВОМ НОГОМ: Миздраковић

После одмора који свакако претстоји, очекује се да ће бити окупљени сви они који треба да на пролеће бране углед краљевачког фудбала, и свакако одредити контуре будућег тима. А онда интензиван рад како се неби поновила прошла година, када се олако испустило стечено преимућство.

Краљево има традиције у фудбалу и очекује се да ће и у будућности имати квалитетан фудбал, поготово што се зна да је то једно велико задовољство а и потреба.

Б. ЂОРЂЕВИЋ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: **Локомотива има шансе.**

Завршна табела јесењег дела Четврте зоне:

1. Трепча	11	6	4	1	26:11		16
2. Работнички	11	7	1	3	27: 9		15
3. Напредак	11	7	1	3	21:14		15
4. Победа	11	7	1	3	22:15		15
5. Раднички (Н)	11	6	1	4	27:14		13
6. Дубочица	11	5	2	4	16:15		12
7. Власина	11	6	0	5	14:21		12
8. Слога (К)	11	5	1	5	21:17		11
9. Раднички (К)	11	5	0	6	19:17		10
10. Пелистер	11	2	2	7	16:35		6
11. Слога (С)	11	2	1	8	15:31		5
12. Морава	11	1	0	10	9:35		2

На футбалском турниру у част Дана Републике

ПРЕМА ОЧЕКИВАЊУ

Слога прва

Први дан: ЛОКОМОТИВА — МЛАДОСТ (К) 2:0 (0:0)
СЛОГА — МЛАДОСТ (О) 7:0 (2:0)
Други дан: МЛАДОСТ (К) — МЛАДОСТ (О) 3:0 (в. ф.)
СЛОГА — ЛОКОМОТИВА 7:6 (1:2, 2:2).

Љубитељи фудбала скромним турниром прославили су Дан Републике и Дан ослобођења свога града, и свакако опростили се за извесно време од игралишта и својих љубимаца.

Турнир је у сваком случају, иако без великих партнера, задовољио у првом реду зато што је показао да у Краљеву има добрих фудбалера међу омлађинцима као што су: Стојаковић, Теодоровић, Рајачић, Камџорац и, разуме се, Ђурић, Видосављевић, Јевтић и други, као и то да некима још није време да окаче своје копачке о клин као што су: Константиновић, Соколовић, Нешковић I, Миловић, Бакић и др.

Слога је тешком муком освојила наслов најбољег. У Локомотиви је имала, као и увек, озбиљног конкурента. — Када би железничари играли у првенству увек као против Слоге, свакако да неби њихово учешће у Потсавезу долазило у питање. — Било је потребно да се извођењем једанаестераца добије победник, зашта су играчи Слоге имали више умешности а играчи Локомотиве мање стрпљења.

— Неколико нај... о утакмици и учесницима:
— најамбициознија — Младост (К)
— најмалодушнија — Младост (О) која чак није ни дошла другог дана турнира,
— најнервознија — Локомотива,
— најискуснија — Слога,
— најбоља утакмица — Младост (К) — Локомотива,
— најбољи појединац — Стојаковић (С),
— најбољи судија — Миловић, и
— најсимпатичнија — Младост (К).

Б. ЂОРЂЕВИЋ

У другој групи краљевачког фудбалског центра

Првак још није познат

иако је првенство завршено

После утакмица одиграних пре две недеље, завршен је јесењи део првенства у Другој групи краљевачког центра. Али, и поред тога првак још није званично познат јер треба да се одигра поништена утакмица између Младости из Краљева и Младог борца из Врбе. Обзиром да је Млади борац у првом сусрету поражен са 10:1, то су његови изгледи на овој утакмици минимални и претстављало би изненађење ако би извукао макар и један бод. Према томе можемо слободно рећи да ће титула најбољег у Другој групи припасти краљевачким „плавима".

У Јарчујку је одигран дерби сусрет Друге групе, између домаћег Хајдука и Мораве из Мрсаћа. Техничкиа бољом и ефикаснијом игром Хајдук је сигурно савладао Мораву са 4:2, и учврстио се у горњем делу табеле. Екипа Хајдука у којој играју неколико талентованих фудбалера претстављаће у пролећном делу првенства озбиљног конкурента у борби за прво место. Исто тако они својом дисциплином на терену претстављају један солидан колектив на кога би требало да се угледају многи сеоски тимови.

Младост из Краљева је убедљиво поразила подмлађени тим Мораве из Сирче са 6:0. Фудбалери из Сирче пружили су добар отпор, па су навијачи Младости чекали читавих 35 минута да дође до првог гола. Полувреме је завршено са 2:0. У наставку игре домаћи су заиграли још полетније и за првих двадесет минута напунили мрежу Сирчана. После ове победе Младост је, као што смо рекли, највероватнији првак јесењег дела првенства у Другој групи, јер му остаје још утакмица са Младим борцем из Врбе на своме терену.

Л.

ИПАК ТРЕЋИ: Хајдук из Јарчујка

Иначе последње коло није имало уобичајени ток, јер су одигране свега три утакмице. Наиме, Карађорђе из Рибнице, Напредак из Д. Грачаца и Занатлија из Краљева предали су утакмице без борбе. Сматрамо да овакав став појединих клубова не може допринети развитку правих спортских традиција. Недолазак на одигравање утакмице претставља крајњу слабост и неорганизованост у једном спортском колективу.

Табела II групе

1. Младост (О)	11	7	3	1	37:14	17
2. Младост (К)	10	8	0	2	43: 9	16
3. Хајдук	11	6	3	2	27:22	15
4. Гоч	10	6	2	2	37:18	14
5. Борац	11	4	4	3	26:19	12
6. Морава (М)	11	5	1	5	20:18	11
7. Напредак	11	5	1	5	19:30	11
8. Мл. борац	10	4	2	4	23:22	10
9. Морава (С)	10	2	3	5	33:31	7
10. Расина	11	3	1	7	21:32	7
11. Карађорђе	11	2	1	8	15:56	5
12. Занатлија	11	1	1	9	10:41	3

Остале утакмице одигране су у најбољем реду и углавном су завршене победама фаворита.

Расина је у Н. Селу однела заслужену победу над Младим борцем из Врбе са 3:2. Утакмица је протекла у пријатељском тону, али је организација на терену била врло слаба, па је судија у неколико махова био принуђен да прекида утакмицу ради уклањања публике.

САФУТБАЛСКИХ ТЕРЕНА

ОПЕТ ИНЦИДЕНТИ

На недавној пријатељској утакмици у Рашкој, између Бана и Гарнизона ЈНА, одиграној у оквиру прославе 29 новембра, дошло је до гужве на терену, која се завршила тучом, код резултата 4:3 у корист Гарнизона.

Виновници грубе игре били су десни бек Бана, Димитријевић и лева полутка Гарнизона. Њихово кошкање био је знак да и остали играчи оба тима покажу своју вредност у песничењу и ударању по цеваницама. Дебљи крај извукао је Димитријевић, који је лакше повређен.

Међутим, ни утакмица у Драгосињцима, између домаћег Јединства и Груже из Витановца, која је одиграна у оквиру Среског фудбалског првенства није прошла без инцидената. Гости су играли боље и водили спели да смање на 3:2, када је досу са 3:1. У 73 минути домаћи су ушло до кошкања међу играчима. Фудбалери Јединства нису разликовали ноге својих противника од фудбалске лопте, тако да су се играчи Груже често ваљали по земљи од бодова и грубих стартова. Онда су се умешали и навијачи Јединства и у општој тучи која је настала на терену теже је повређена лева полутка Груже, Петровић, који се обливен крвљу срушио без свести на земљу, тако да су морали одмах да му укажу лекарску помоћ.

Ипак догађај на недавно одиграној утакмици Среског фудбалског првенства у Жичи, између Жиче и Црвене заставе из Лаћевца, говори нам колико навијачи могу да буду загрижени и необуздани и да њихови изгреди прелазе сваку границу дозвољеног, где живот играча доводе у велику опасност.

Наиме, овај сусрет претстављао је дерби који је одлучивао првака. Жичи су била потребна оба бода и сматрали су се фаворитима због домаћег терена. Али догодило се супротно. Црвена застава заиграла је добро и брзо је дошла у вођство са 1:0. Утакмица која је до тог тренутка имала нормалан ток, претворила се у прљаву и грубу игру, где су домаћи предњачили, како би поправили резултат. Умешали су се и гледаоци, али са ваздушним пушкама чије су мете били играчи из Лаћеваца! Судија је покушао да прекине утакмицу што му није пошло за руком јер су му и навијачи и фудбалери Жиче претили да ће га истући и да жив неће изаћи са њиховог терена! Дејство ваздушних пушака није престајало све док домаћи нису изједначили. Утакмица је завршена нерешено, а фудбалери из Лаћеваца ипак су живи стигли у своје место, али са озледама и модрицама по читавом телу од зрна ваздушних пушака.

Мислимо да свему овоме није потребан неки већи коментар а поступци навијача из Драгосињаца и Жиче наишли су на огорчену осуду читаве спортске јавности. Очекује се да и Сремски фудбалски одбор ускоро да своју реч и да изрекне заслужену казну грубим фудбалерима, а забране одигравања утакмица на теренима у Жичи и Драгосињцима у времену од годину дана биће најбоља казна за необуздане и загрижене гледаоце.

Шах

ОСТОЈИЋ ПРВАК ГРАДА

ОСТОЈИЋ — СЕМИЋ 4:0

Пошто су поделили прво место на првенству Краљева, Остојић и Семић су одиграли меч за титулу првака. После пораза у првој партији меча, Семић је предао остале три без борбе. Тако је титулу првака Краљева за 1957 годину заслужено освојио Остојић Драган. Он од 1954 године, када је такође био првак, није учествовао на турнирима за првенство Краљева све до овогодишњег првенства.

СИЦИЛИЈАНСКА ОДБРАНА

П. Михел — Остојић

На међународном шаховском екипном турниру одиграном у Порторожу 1955 године, Остојић је постигао један од својих највећих успеха, ремизирајући са црним фигурама против аустриског интернационалног мајстора Михела.

1. е4, ц5, 2. Сф3, Сц6, 3. д4, цд4: 4. Сд4: Сф6, 5. Сц3, д6, (Преурањено је 5. ...е5 јер после 6. Сдб5, — слабије Сф3 иза 6. ...Лб4 и 7. ...д5—6. ...д6 — Ако 6. ...Лц5 7. Ле3! 8. Сд6+ са преимућством у белих — 7. Лг5, а6, 8. Са3, Ле6, 9. Сц4 са бољом позицијом у белих) 6. Ле2, е5, (потез који карактерише систем руског велемајстора Болеславског. Код црних остаје заостао пешак д6, али зато они имају компензацију у доброј игри фигура). 7. Сф3 (Могуће је и Сб3 што је подједнако добро, али не ваља одговор 7. Сц6, б:ц који појачава центар црних, нити 7. Сф5, иза д5 или Л:ф5) 7. ...Ле7? (Овде је неопходно играти х6 јер сада бели са везивањем постиже власт над пољем д5) 8. Лг5, Ле6, 9. 0—0, Да5, 10. Дд2, (Није ишло 10. Лф6, Л:ф6! 11. Дд6, Тд8, 12. Да3, Да3: 13. 0—0 и црни има одличну игру). 10. ...Дд2 11. Тфд1, Тац8, 12. а3? (Досада је бели одлично играо, али је сада пропустио прилику да постигне одлучну предност са 12. Л:ф6!, Лф6, — ако г:ф онда Сд5 — 13. Сб5! и црни би се тешко одбранио.) 12. Тфд8, 13. Лф6, (На 13. б4? Дб6! 14. Л:ф6, Лф6, 15. Са4, Дц7, 16. ц4, Сд4! и црни стоји боље.) 13. ...Лф6, 14. Сд5, Дд2: 15. Т:д2, (На 15. С:ф6+, г:ф, 16. Т:д2, д5 или ф5) 15. ...Л:д5, 16. Т:д5, (на 16. е:д, Сд4!) 16. ...Се7 (Могло је и 16. ...Сд4 17. Сд4, е:д, 18. Лд3, Тц5, 19. Те1, Т:д5, 20. е:д, Кф8 и реми) 17. Тд2, д5, (Тако је црни коначно дошао до ослобађајућег потеза д5 што потпуно изједначује игру) 18. Тад1, д4, 19. ц3, Сц6, 20. ц:д, С:д4, 21. С:д4, Т:д4, 22. Т:д4, е:д Реми (На 23. Лд3, следи Лг5 уз Тц1).

Дознајемо...

□ **Мајсторски кандидат Драган Угриновић, члан београдског „Партизана", одиграо је у Ужицу са члановима тамошњег шах клуба „Радник" симултанку на осам табли и постигао резултат 7:1. Угриновића је добио Радомир Милошевић, а најбољу игру је дао Миленковић Драган који је имао добијену позицију, али је грешком изгубио.**

□ **Другокатегорник Василије Тапушковић, члан шаховског клуба „Слога" из Краљева, такмичи се на турниру другокатегорника за освајање прве категорије који је почео шестог децембра у Београду.**